Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 40 йиллиги олдидан

МЕҲНАТДА ЯНГИ ЗАФАРЛАР ҚУЧАЙЛИК!

БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ САНОАТ ВА ҚИШЛОҚ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТЛАРИ
ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ
ТОШКЕНТ САНОАТ ВА ҚИШЛОҚ ОБЛАСТЬ ҲАМДА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

№ 90 (2638). | Шанба, 9 май 1964 йил. | Баҳоси 2 тийин.

ВАЪДАГА ВАФО—МАРДНИНГ ИШИ

Ўзбекистон КП Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советининг республикамиз барча меҳнаткашларига қарата чиқарган Мурожаати колхозимиз пахтакорларининг бир ғайратига-ўн ғайрат қўшиб меҳнат қилишга отлантирди. Ҳозир хўжалигимизнинг илғор бригадаларида ғўза парвариши қизғин бошлаб юборилди. Бизнинг бригадамизда ҳам ғўзанинг дастлабки культивацияси ўтказилаяпти. Тракторчиларимиз мурғак ғўзаларни ниҳоятда эҳтиётнорлик билан парвариш қилиш, кўчатни тўла сақлаб қолишга интилаяптилар. Бу бежиз эмас. Чунки кўчат бут бўлса, ҳосил мўл бўлади.

Бу йилги аҳдимиз —гектар бошига камида 36 центнердан «оқ олтин» етиштиришдир. Деҳқонларимиз 134 гектар ерда астойдил меҳнат қилиб, баракали ҳосил етиштириб, мамлакатга 482 тоннадан кўпроқ пахта топширишмоқчи.

Бу—бизнинг социалистик мажбуриятимиз. Аҳдимиз оғизда ёки қоғозда қолиб кетмайди. Бирон йил йўқки, бригадамиз пахтакорлари ўз сўзларининг устидан чиқмаган бўлсинлар. Етти йилликнинг олтинчи йили биз учун ҳам ғалаба йили бўлади.

Ўзбекларнинг жуда яхши гапи бор: «Ваъдага вафо — марднинг иши» дейишади. Ҳақиқатан ҳам мард одам ўз ваъдасига вафо қилади. Деҳқонларимиз ҳам ваъданинг устидан чиқиш учун ҳар бир ишни оби-тобида сифатли бажаришга жиддий эътибор беришаяпти. Улар республика ва Ўзбекистон Компартиясининг қирқинчи олтин кузида шодиёна тўйни ёруғ юз билан кутиб оладилар.

Ким ду СЕН

Юқори Чирчиқ бошқармасидаги Свердлов номли колхоз бригадири.

МУСОБАҚА ҒОЛИБЛАРИ

Чилонзор районининг саноат корхоналарида республика ва Ўзкомпартия юбилейи шарафига социалистик мусобақа кенг қулоч ёймоқда. Биринчи квартал топшириғини 105,7 процент адо этган район меҳнаткашлари апрель ойида ҳам катта ютуқларни қўлга киритдилар. Пойтахтнинг йирик районларидан бири — Ленин райони меҳнат аҳли эришган кўрсаткичлар ҳам кишини қувонтиради.

Биринчи кварталда ўз социалистик мажбуриятларини муваффақиятли бажарган қатор корхоналар номи шаҳар ҳурмат тахтасига ёзилди. Улар орасида «Ташкенткабель», «Ташсельмаш», тўқимачилик комбинати, электротехника, асбобсозлик заводлари ва бошқа корхоналар бор.

С. ОРИФБОЕВ.

МИСЛСИЗ ҚАҲРАМОНЛИК

Бугун 9 май. Ғалаба байрами куни. Бу кун жаҳондаги эркесевар, тинчликпарвар ҳар бир инсон учун энг қадрли, асло унутилмас кундир. Бундан 19 йил муқаддам Совет Қуролли Кучлари инсоният баҳорини хазонга айлантирмоқ бўлган гитлерчи фашистларни батамом тор-мор келтириб ташлади ва бу билан миллион-миллион гуноҳсиз кишиларнинг қирилиб, йўқ бўлиб кетиш хавфидан сақлаб қолди. Гитлер ва унинг каллакесар ҳамтоқовлари дунёга ҳоким бўлишни, жаҳон мамлакатларини бўлиб олишни, озод халқимизни фашизм асоратига солишни орзу қилган эдилар. Лекин уларнинг бу хом хаёллари пучга чиқди, улар чирик хазон уюмлари ва қуйқадек супириб ташланди. Жаҳон эркин нафас ола бошлади. Ана шунинг учун ҳам қардош социализм мамлакатларининг меҳнаткашлари, барча қитъаларнинг прогрессив кишилари Ғалаба кунини зўр тантана, шавқ ва завқ билан байрам қиладилар. Ғолиб армиямизни халоскор армия деб, уни зўр ҳурмат билан тилга оладилар, севадилар.

Улуғ Ватан уруши йилларида совет кишилари ва Совет Қуролли Кучлари беқиёс, оғир синовдан ўтдилар. Европадаги бир қанча мамлакатларни енгил ғалабалар билан босиб олган Гитлер ҳарбий машинасининг ҳамма кучқудрати бизнинг Ватанимизга қарши жангга ташланди. Фашист босқинчиларнинг қўққисдан қилган ҳужуми Совет Иттифоқи ва унинг армиясини оғир аҳволда қолдирди. Она-Ватан чегараларида тарихда ҳеч қачон кўрилмаган оғир жанглар бошланиб кетди. Совет баҳодирлари мислсиз қаҳрамонликлар кўрсатдилар. Бир неча ўн минг километрларга чўзилган жанг майдонларида ҳаёт-мамот учун кураш олиб борилди. Совет қўшинлари Москва, Ленинград, Ростов остоналари ва Волга бўйида душманнинг қонли йўлини тўсиб, унга қарши қаттиқ ҳужумга ҳам ўтдилар. Совет баҳодирлари фашист босқинчиларини Ватанимиз тупроғидан суриб чиқариш, уларни ўз уяларида батамом яксон этиб ташлаш учун ғолибона юриш бошладилар. Совет Қуролли Кучлари ўзларининг ғалаба байроқларини баланд кўтариб, уни Ватанимиз чегарасидан ташқарида ҳам мағрур кўтариб бордилар. Совет қўшинлари Европа халқларини гитлерчилар асоратидан қутқазиб ўзининг интернационал бурчини шараф билан бажарди. Қақшатқич зарбаларга учраб, абжағи чиққан Гитлер қўшинлари батамом тор-мор келтирилди. Шарқда эса милитаристик Япония таслим бўлди. Жаҳон устида яна тинчлик, осойишталик байроғи ҳилпирай бошлади. Зулмат чекинди, тинчлик қуёши дунё устига ўзининг ҳаётбахш нурларини сочабошлади.

Лекин иккинчи жаҳон урушидан кейин орадан кўп ўтмай тинчлик қуёшини тўсмоқчи бўлган кўршапалаклар бош кўтарди. Империалистлар иккинчи жаҳон уруши сабоқларини унутиб қўймоқдалар. Улар ўч олишни орзу этаётирлар. Шарққа юриш хуморидалар. АҚШ империалистлари Ғарбий Германияни қуроллантириб келмоқда, Осиё, Африка ва Америка қитъаларида ўз озодликлари ва мустақилликлари учун курашаётган халқларнинг, мамлакатларнинг ички ишларига бетсизларча аралашмоқда, термоядро қуроллари билан зўравонлик қилишга уринмоқда.

Жаҳон халқлари тинч ва осойишта яшашни истайдилар. Совет Иттифоқи жаҳонда барқарор тинчлик учун мунтазам кураш олиб бормоқда. КПСС Марказий Комитетининг декабрь (1963 йил) Пленумида Никита Сергеевич Хрушчев Совет Иттифоқи қуролсизланиш ҳақидаги битимга дарҳол қўл қўйишга ва уни амалга оширишга тайёр турганлигини яна бир бор таъкидлаб ўтди. Совет Иттифоқи тинчликни мустаҳкамлашга бўлган ҳаракатини амалий ишлари билан ҳам исботлаб келмоқда. СССР ўз Қуролли Кучлари сонини бир томонлама камайтириб келмоқда, ҳарбий харажатларга сарфланадиган маблағлар ҳам Совет Иттифоқининг давлат бюджетида бу йил анча қисқартирилган. Совет Иттифоқининг тинчликни сақлаш йўлидаги ҳаракатларини прогрессив инсоният зўр мамнуният билан қўллаб-қувватламоқда. Мамлакатимизни тинчлик мамлакати, Қуролли Кучларимизни тинчликнинг қудратли посбонлари деб қарамоқдалар. Лекин империалистик доиралар қуролланишни авж олдирмоқдалар, тинчлик йўлини тўсишга, жаҳоннинг турли мамлакатларида қонли жанжаллар келтириб чиқаришга уринмоқдалар. Совет халқи ва унинг Қуролли Кучлари агрессив кучларнинг турли кирдикорларини ҳушёрлик билан кузатиб турибдилар. Партия ва ҳукуматимиз тинчлик сиёсатини амалга оширгани ҳолда, мамлакатимиз мудофаа қувватини мустаҳкамлаш, Қуролли Кучларимизнинг қудратини янада ошириш ҳақида ғамхўрлик қилиб келмоқдалар.

Эндиликда армия ва флотимиз кучли ва ҳар қандай олис нишонга бориб тегадиган қудратли ракеталар, ҳозирги замоннинг жанговар ҳарбий қуроллари билан таъминланган. Халқимиз ўзининг баҳодир фарзандларига — Ватанимиз чегараларининг шонли посбонларига биринчи даражали, хилма-хил жанговар қуролларни етказиб бермоқда. Жаҳон халқларининг тинчлигини, Ватанимиз чегараларининг осойишталигини сергаклик билан қўриқлаб келаётган шавкатли Қуролли Кучларимиз ҳозирги вақтда ҳар қачонгидан ҳам қудратли кучга айлангандир.

Иккинчи жаҳон уруши тугаганига 19 йил бўлди. Лекин жаҳон халқлари у урушда берилган катта қурбонларни асло унутмайдилар. Шунинг учун ҳам жаҳон халқлари тинчлик доимо барқарор бўлсин дейдилар. Шунинг учун ҳам бизнинг шавкатли Қуролли Кучларимиз жаҳон халқларининг тинчлигини, она-Ватанимиз чегараларининг хавфсизлигини ҳушёрлик билан қўриқлаб келмоқдалар.

Яшасин тинч ҳаётимиз посбонлари қудратли Совет Қуролли Кучлари!

ДЕҲҚОНЧИЛИК МАҲСУЛОТЛАРИ МЎЛ БЎЛСИН!

«СОВОЙ» СОВХОЗИ ИШЧИЛАРИ, МЕХАНИЗАТОРЛАРИ ВА МУТАХАССИСЛАРИНИНГ ЎЗБЕКИСТОНДАГИ ПАХТАЧИЛИК СОВХОЗЛАРИНИНГ БАРЧА МЕҲНАТКАШЛАРИГА МУРОЖААТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИДА

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети «Совой» совхози ишчилари, механизаторлари ва мутахассисларининг Ўзбекистондаги пахтачилик совхозларининг барча меҳнаткашларини пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни янада кўпайтириш, комплекс механизацияни кенг жорий қилиш, маҳсулотнинг таннархини камайтириш ва совхозларнинг юксак рентабеллилиги учун социалистик мусобақани кучайтиришга чақириб бошлаган ташаббусини ва мурожаатини маъқуллади.

Область партия комитетлари, ишлаб чиқариш бошқармаларининг партия комитетлари ва совхозларнинг бошланғич партия ташкилотларига «Совой» совхози коллективининг Мурожаатини совхозларнинг меҳнаткашлари ўртасида кенг муҳокама қилиш, қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш ва тайёрлашни кўпайтириш, таннархини камайтириш ҳамда хўжаликларнинг юксак рентабеллилиги учун социалистик мусобақани кенг қизитиш топширилди.

Республика, область газеталари ва ишлаб чиқариш бошқармалари партия комитетлари газеталарининг редакцияларига, Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг радиоэшиттириш ва телевидение бўйича давлат комитетига совхозларнинг социалистик мусобақасини кенг ёритиб бориш таклиф этилди.

Совхозимиз меҳнаткашлари КПСС Марказий Комитети декабрь ва февраль Пленумларининг химия саноатини тез суръатлар билан ривожлантириш ва қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни тезроқ кўпайтириш учун ўғитлардан кенг фойдаланиш, суғориш ишларини ривожлантириш, комплекс механизациялаш ҳамда фан муваффақиятлари ва илғор тажрибани колхоз, совхозлар ишлаб чиқаришига жорий қилиш асосида қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини интенсивлаш, меҳнат унумдорлигини ошириш ва маҳсулотнинг таннархини камайтириш тўғрисидаги тарихий қарорларини қизғин маъқуллаб кутиб олдилар.

Совхозимиз коллективи кейинги йилларда кўп ва арзон пахта етиштириш учун комплекс механизацияни кенг жорий қилиб; пахтадан муттасил мўл ҳосил олиш ҳамда деҳқончилик ва чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтиришда катта муваффақиятларга эришди.

Совхозда мўл ҳосил учун кураш куздаёқ бошланган эди. Барча майдон эрта муддатларда чуқур шудгорлаб қўйилди. Ҳайдаш олдидан ерга фосфорли ўғитлар йиллик нормасининг 70 проценти солинди. Нам сақлаш ва бегона ўтларни йўқотиш учун кузда ҳайдалган ерлар эрта баҳорда бороналанди. Шунингдек, тупроқни экиш олдидан дискалаш усули кенг миқёсда қўлланилмоқда.

Бизда барча майдонга чигит кўчма қозиқлар билан фақат квадрат-уялаб экилди, 2400 гектар майдонга эса уяларга аниқ миқдорда уруғ ташлаб кетадиган сеялкалар билан экилди. Культивация вақтида қатор оралари камида 45 сантиметр кенгликда юмшатилди. Ғўза остини юмшатиш учун барча трактор культиваторлари РОР мосламалари билан ускуналанган. Шунингдек, ўғит солиш ва суғориш тармоқларини тозалаш ишлари тўла механизациялаштирилган. Бегона ўтларга қарши кураш тадбирларига ва барча дала ишларининг сифатига катта эътибор берилади.

1963 йили 13 минг тонна пахта, яъни барча ҳосилнинг 70 проценти машиналар билан териб олинди. Терим техникасидан фойдаланиш пахта тайёрлаш планини 20 иш кунида бажариш имконини берди. Ҳар гектар ердан ўрта ҳисобда 34,4 центнердан «оқ олтин» олинди. Совхоз давлатга 19,2 минг тонна энг қимматли маҳсулот етказиб берди.

Комплекс механизацияни кенг жорий қилиш туфайли ҳар бир ишчи ҳисобига 15,5 тоннадан пахта етиштирилди, бир центнер пахтанинг таннархи 17 сўм 5 тийинга тўғри келди. Совхознинг иккинчи ва тўртинчи бўлимларида ҳар гектар ерда 36 центнердан зиёдроқ «оқ олтин» етиштирилди. И. Сулаймонов, А. Қаюмов, К. Маҳмудов, А. Қамчиев, А. Нурматов, С. Охунжонов, Р. Жабборов ўртоқлар бошлиқ ва бошқа бригадалар ажойиб муваффақиятларга эришдилар. Улар ҳар гектар ердан 38—40 центнердан ҳосил олишди. Совхозда гектаридан 30 центнердан кам ҳосил олган биронта ҳам бригада йўқ.

Совхоз етти йилликнинг беш йили мобайнида мамлакатга планга қўшимча 10 минг тоннадан кўпроқ пахта берди. Шу вақт ичида 5 миллион 827 минг сўм фойда олинди. Фақат 1963 йилнинг ўзида 2 миллион 60 минг сўм фойда олинди.

Бизда чинакам пахта усталари ҳисобланган механизаторларнинг катта отряди меҳнат қилмоқда. Улар чигитни сифатли экмоқдалар, экинни парвариш қилиб, ҳосилни машиналар билан териб олмоқдалар.

Совхозда 46 та комплекс механизациялашган трактор-далачилик бригадаси ташкил қилинган. Ҳар бир бригада 120—150 гектар ерда пахта етиштиради. Улар техника билан таъминланган. Ҳар бир бригадага уч-тўртта ҳайдов трактори, шунча миқдорда пахта териш машинаси ва бошқа қишлоқ хўжалик техникаси бириктиб қўйилган. Ана шу бригадаларда ҳар бир ишчи ҳисобига 4—6 гектар пахта майдони тўғри келади. Комплекс механизациялашган бригадаларда барча ишлар технологик карталар асосида амалга оширилади.

Биз ишчиларнинг моддий манфаатдорлигини ошириш ва меҳнатни ташкил қилишнинг прогрессив формаларини жорий этишга катта эътибор бермоқдамиз.

Ер ва техникадан тўғри фойдаланиш, комплекс механизацияни жорий қилиш, меҳнатга ҳақ тўлашнинг прогрессив формаларини қўлланиш туфайли хўжаликда пахтачиликни ривожлантириш билан бир қаторда, дон, озуқа экинлари етиштириш ҳам тобора кўпаймоқда. Бизда чорвачиликни ривожлантириш ва унинг маҳсулдорлигини оширишга катта эътибор берилади.

Қадрли ўртоқлар!

«Совой» совхозининг ишчилари, механизаторлари ва мутахассислари Ўзбекистон ССР ҳамда Ўзбекистон Компартиясининг яқинлашиб келаётган 40 йиллик юбилейини пахтачилик ҳамда қишлоқ хўжалигининг бошқа соҳаларини ривожлантиришда янги муваффақиятларга эришиш билан нишонлашни ўзларининг ватанпарварлик бурчлари деб ҳисоблайдилар.

Биз 1964 йили ўз зиммамизга қуйидаги социалистик мажбуриятларни оламиз:

Тўпланган тажрибамизга таяниб ва пахтачиликни кенг равишда химиялаштириши фан муваффақиятлари ва комплекс механизацияни кенг жорий этиш асосида ҳосилдорликни янада оширамиз. **5500 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 35 центнердан пахта оламиз ва Ватанга 19250 тонна «оқ олтин» етказиб берамиз.**

4700 тонна дон, шу жумладан 3136 тонна маккажўхори дони етиштирамиз. Мамлакатга 1000 тонна гибрид маккажўхори уруғи берамиз. 8.900 тонна беда пичани, 10.000 тонна кўк беда оламиз, 17.000 тонна силос бостирамиз, 2.800 тонна қанд лавлаги, 1540 тонна сабзавот, картошка ва полиз экинлари маҳсулоти, 270 тонна мева ва узум, 640 тонна гўшт, 2200 тонна сут ҳамда кўп миқдорда бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштирамиз.

Ўртоқ С. Охунжонов бошлиқ коммунистик меҳнат бригадаси ҳар гектар ердан 45 центнер пахта етиштириш мажбуриятини олди. Р. Жабборов ва А. Қамчиев ўртоқлар бошлиқ бригадаларнинг коллективлари гектаридан 42—45 центнердан «оқ олтин» олиш ҳақида ваъда бердилар. И. Сулаймонов, Ф. Алимов, С. Саидов ўртоқлар бошлиқ бригадалар гектаридан 40 центнердан ҳосил олишни мўлжалламоқдалар. Шунингдек бошқа бригадаларнинг ишчилари ҳамда механизаторлари ҳам ўз зиммаларига оширилган мажбуриятлар олдилар.

Биз ҳар бир ишчи ҳисобига етиштириладиган пахтанинг миқдорини 20 тоннагача етказишни, бир центнер пахтанинг таннархини эса 17 сўмгача туширишни мўлжалламоқдамиз. Бир центнер пахта етиштиришга 1,8 киши — куни сарфлаймиз. Умуман совхоз бўйича камида икки миллион сўм фойда олиш планлаштирилди.

Иккинчи ва тўртинчи бўлимларда ҳар бир ишчи ҳисобига 22—25 тоннадан, И. Сулаймонов, А. Қамчиев, Р. Жабборов, Ф. Олимов ўртоқлар бошлиқ ва бошқа бир қатор бригадаларда 30—33 тоннадан, С. Охунжонов бошлиқ бригадада эса — 35 тоннадан пахта етиштирилади.

Совхоз коллективи олинган мажбуриятларни бажариш учун мавжуд имкониятлардан фойдаланишга ҳаракат қилади. Барча майдонда чигит яхши тайёрланган ва ўғитланган ерларга экилди.

Минерал ва маҳаллий ўғитлардан самаралироқ фойдаланиш мақсадида уларни солиш нормалари ва муддатлари тупроқ картасининг маълумотлари ҳисобга олинган ҳолда табақалаштирилади. Ғўзани 6.000 тонна гўнг-тупроқ компости ва 8.000 тонна гўнг билан озиқлантирамиз. Чигит экишни 10 иш кунида тамомладик.

Ҳар гектар ерда камида 90 минг туп кўчат бўлишини таъминлаймиз ва гектарларнинг тўла бўлишига эришамиз. Барча майдонга чигитни кўчма қозиқлар билан квадрат-уялаб экдик, энди ғўзани РОР мосламаларидан фойдаланган ҳолда юмшатиладиган зонани кенг олиб икки томонлама парвариш қиламиз. Иш муддатлари, ўсимликни жойлаштириш схемаси, ўғит солиш нормаси, суғоришнинг сони асосий мақсадга — эрта етиладиган мўл ҳосил олиш вазифасига бўйсундирилади. Барча участкаларда машина теримига мослаштириб ғўзани ўстирамиз. Қишлоқ хўжалик зараркунандалари ва касалликларининг ҳосилга зарар етказишига ва нобуд қилишига йўл қўймаймиз.

Бу йил етиштирилган пахтанинг камида 80 процентини механизация усули билан териб оламиз. Ҳосил йиғим-терими даврида 200 та пахта териш машинаси ишлайди ва ҳар бир агрегат билан мавсумда ўрта ҳисобда 85 тонна пахта териб олинади.

КПСС Марказий Комитети февраль Пленуми қарорларини оғишмай амалга ошира бориб ва ўртоқ Н. С. Хрушчевнинг қишлоқ хўжалик меҳнаткашларини моддий рағбатлантириб туриш зарурлиги ҳақидаги маслаҳатларини турмушга татбиқ қилиб, меҳнатга аккорд-мукофот ҳақ тўлаш системасини кенг қўлланамиз, фан муваффақиятлари ва илғор тажрибаларни жорий этиш асосида юксак меҳнат унумдорлигига эришган ҳолда қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш соҳасида яхши кўрсаткичларни қўлга киритган, меҳнатга коммунистик муносабатда бўлиш намунасини кўрсатган ва жамоат ҳаётида актив иштирок этаётган тракторчилар, сувчилар, бригадирлар, чорвачилик ходимлари, бўлим бошқарувчилари ҳамда мутахассислар номини ёзиш учун умумсовхоз «Шавкатли меҳнат китоби» таъсис этдик. Ҳосилдорликни ва меҳнат унумдорлигини ошириш, маблағларни тежаш, маҳсулотнинг таннархини камайтириш планларини бажариш ҳамда ошириб бажариш йўли билан иш ҳақининг ҳар бир сўми ҳисобига камида 80 тийиндан пул мукофоти бериш учун маблағ фондини вужудга келтирамиз. Бу фондга ҳозирнинг ўзидаёқ 16.700 сўм жамғарилди.

Фан муваффақиятларини ўрганиш ва прогрессив иш методларини оммалаштириш мақсадида совхознинг барча бўлимларида илғор тажриба мактаблари ташкил этилди. Ўнбеш бригада ва икки бўлимга коммунистик меҳнат коллективи деган шарафли ном берилди. Совхоз меҳнаткашлари коммунистик меҳнат хўжалиги деган юксак номни олиш учун астойдил курашмоқдалар.

Барча пахтачилик бригадалари машҳур механизатор Жавод Кўчиев методи асосида ишлаб, мўл ҳосил етиштириш, энг кам меҳнат ва маблағ сарфлаган ҳолда ҳар бир ишчи ҳисобига етиштириладиган пахтанинг миқдорини ошириш мажбуриятини олдилар. Совхознинг ғаллачилик бригадалари бир йилда икки марта ҳосил етиштириш ва гектаридан 100 центнердан дон олиш учун социалистик мусобақага қўшилдилар.

Ҳозир совхозда дала ишлари кенг фронт бўйлаб олиб борилаяпти. Беда, маккажўхори, озуқабоп экинлар экиш тугалланди.

Биз КПСС Марказий Комитети февраль Пленумининг қарорларига жавобан пахтачиликни юксалтириш билан бир қаторда, чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни ҳам кўпайтиришни мўлжалламоқдамиз. Ҳайдаладиган ерларнинг ҳар 100 гектари ҳисобига сўйилган вазнда 65 центнердан гўшт ва 285 центнердан сут етиштирамиз.

Сигирлар сони мавжуд қорамоллар сонининг 48 процентига тенглашишига эришамиз. Ҳар 100 бош сигирдан 95 тадан бузоқ оламиз, ҳар бир соғин сигирдан 2.500 килограммдан сут соғиб оламиз. Ҳар 100 бош совлиқдан 115 тадан қўзи ва ҳар 100 бош она чўчқадан 2550 тадан чўчқа боласи олишга эришамиз.

Давлатга 480 тонна семиз гўшт топширамиз ва топшириладиган ҳар бир қора молнинг тирик вазни камида 300, чўчқанинг тирик вазни 100 ва қўйнинг тирик вазни 50 килограмм бўлишини таъминлаймиз.

Совхозимизда чорвачилик маҳсулотларининг таннархини камайтириш юзасидан катта ишлар олиб борилаяпти. Бу йил етиштириладиган бир центнер мол гўштининг таннархи 8 сўм 10 тийинни, чўчқа гўштининг таннархи 8 сўмни ва қўй гўштининг таннархи 5 сўмни ташкил этади.

Биз озуқабоп экинлар парваришини яхшилаб, ҳар гектар ердан 100 центнердан беда пичани, 35 центнердан бошоқли экинлар дони ва 55 центнердан маккажўхори дони, 500 центнердан силосбоп маккажўхори кўкпояси ва 325 центнердан қандлавлаги олишга сўз берамиз.

Совхоз ходимларини сабзавот билан таъминлашни яхшилаш учун тегишли тадбирлар белгиланди.

Биз ўз зиммамизга олган мажбуриятларни шараф билан бажаришга қатъий қарор қилдик ва республикадаги барча пахтачилик совхозларининг ишчилари, механизаторлари ҳамда мутахассисларини пахта, дон, ем-хашак ва чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни янада кўпайтириш учун умумхалқ социалистик мусобақасига қўшилишга чақирамиз.

Ўртоқ Н. С. Хрушчевнинг «Партиянинг қишлоқ хўжалигини интенсивлашга қаратилган йўлини амалга оширишга тааллуқли баъзи масалалар ҳақида «КПСС Марказий Комитети Президиумига ёзган хатини биз, партия томонидан колхоз ҳамда совхоз ишлаб чиқаришини ҳар тарафлама ривожлантириш ҳақида, унинг асосий йўналиши бўлган интенсивлаш тўғрисида тинмай кўрсатилаётган буюк ғамхўрлигининг янги ифодаси деб биламиз.

Совхозимиз меҳнаткашлари етти йилликнинг олтинчи йилини, Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 40 йиллиги нишонланадиган юбилей йилини олинган мажбуриятлар фақат бажарилибгина қолмай, балки ошириб бажариладиган йилга айлантириш учун бутун куч-ғайратларини сарфлайдилар.

МУРОЖААТ «СОВОЙ» СОВХОЗИ ИШЧИЛАРИ, МЕХАНИЗАТОРЛАРИ ВА МУТАХАССИСЛАРИНИНГ УМУМИЙ ЙИҒИЛИШИДА МУҲОКАМА ЭТИЛИБ, ҚАБУЛ ҚИЛИНГАН.

СССР МУДОФАА МИНИСТРИНИНГ БУЙРУҒИ

1964 йил 9 май. **№ 110** **Москва шаҳри.**

Солдат ва матрос, сержант ва старшина ўртоқлар!

Офицер, генерал ва адмирал ўртоқлар!

Ҳарбий мажбуриятдаги ўртоқлар ва ҳозир отставкада бўлган собиқ жангчилар!

Бугун совет халқи ва бутун прогрессив инсоният Ғалаба байрамини нишонлайди.

Иккинчи жаҳон урушини бошлаган фашистлар Германияси бундан ўн тўққиз йил муқаддам сўзсиз таслим бўлишга мажбур бўлди. Совет халқи ва унинг Қуролли Кучлари ўтган урушнинг асосий оғирлигини ўз елкаларига кўтариб, гитлерчи босқинчиларни тор-мор қилишда ҳал қилувчи роль ўйнадилар. Германия фашизмига қарши жангларда қатнашган бошқа мамлакатларнинг халқлари душманни тор-мор келтириш ишига қимматли ҳисса қўшдилар.

Фронтда ва мамлакат ичкарисида миллион-миллион совет кишилари қилган қаҳрамонона шижоатларнинг улуғворлиги асрлар бўйи асло ўчмайди. СССР Қуролли Кучларининг Улуғ Ватан урушида эришган жуда катта ғалабалари совет социалистик тузумининг енгилмас ҳаётий кучини кўрсатувчи ёрқин далил бўлди. Коммунистик партия қилган доно раҳбарликнинг натижаси бўлди.

Герман фашистлари ва япон милитаристларининг тор-мор келтирилганлиги халқаро империализмни заифлаштирди ҳамда Европа ва Осиёда бир қанча мамлакатлар халқларининг эксплуататорлар ҳокимиятини ағдариб ташлашлари учун қулай шароит вужудга келтирди, шу мамлакатлар социалистик ривожланиш йўлига тушиб олдилар.

Урушдан сўнг ўтган йиллар ичида ва айниқса кейинги ўн йил ичида Совет Иттифоқи Коммунистик қурилишда жуда катта муваффақиятларга эришди. Жаҳон социалистик системаси тобора кўпроқ куч йиғмоқда ва эндиликда тарихий ривожланишнинг бош йўлини белгилаб бермоқда.

Совет Иттифоқи коммунизм сари дадил қадам ташлаб бормоқда, тинчлик сиёсатини изчиллик билан ўтказмоқда. Лекин империалистлар тарих сабоқларини назар-эътиборга олмай, коммунизмнинг зафарли юришини ҳар қандай йўл билан, ҳатто, ҳарбий куч қўлланиш йўли билан ҳам тўхтатиб қолишга интилмоқдалар. Агрессив сиёсат ўтказаётган империалистлар Ғарбий Германия реваншчиларига алоҳида роль топширмоқдалар. Ғарбий Германиянинг ҳарбий ва иқтисодий потенциали АҚШ монополистларининг ёрдами билан тиклаб олинди. Бонн корчаллонлари ядро қуролини ўз қўлларига олишга интилмоқдалар, кетма-кет иғвогарликлар қилмоқдалар, давлат чегараларини қайта кўриб чиқишни очиқдан-очиқ талаб қилмоқдалар.

Коммунистик партия ва Совет ҳукумати тинчлик душманларининг кирдикорларини ҳисобга олмасликлари мумкин эмас. Совет Иттифоқи бошқа социалистик мамлакатлар билан биргаликда ўзининг мудофаа қобилиятини янада мустаҳкамлаш учун барча зарур чораларни кўрмоқда. СССР Қуролли Кучлари Варшава шартномаси мамлакатларининг қардош армиялари билан биргаликда доимий жанговар тайёрлик ҳолида турибди ва социалистик лагерь мамлакатларининг тинч меҳнатига, озодлигига ва мустақиллигига агрессор ҳамла қилишга ботинадиган бўлса, ҳар қандай агрессорни емириб ташлай олади.

Совет Қуролли Кучларининг шахсий составини, Улуғ Ватан урушининг барча қатнашчиларини Ғалаба байрами билан табриклайман ва қутлайман.

Фашистлар Германияси устидан ғалаба қозонилган куннинг ўн тўққиз йиллигини нишонлаб, БУЮРАМАН:

Бугун, 9 майда Ватанимиз пойтахти Москвада, иттифоқдош республикаларнинг пойтахтларида ва қаҳрамон шаҳарларда тўплардан бир йўла йигирма марта ўқ узиб, салют берилсин.

Яшасин қаҳрамон совет халқи ва унинг шавкатли Қуролли Кучлари.

Яшасин ҳамма ғалабаларимизнинг илҳомчиси ва ташкилотчиси бўлган Совет Иттифоқи Коммунистик партияси!

Ватанимизнинг озодлиги ва мустақиллиги учун олиб борилган жангларда ҳалок бўлган қаҳрамонларга абадий шон-шарафлар бўлсин!

СССР Мудофаа министри,
Совет Иттифоқи маршали Р. МАЛИНОВСКИЙ.

СЕВАСТОПОЛЬ МЕҲНАТКАШЛАРИГА

КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Совети қаҳрамон шаҳар Севастополь меҳнаткашларини немис фашист оккупациясидан озод бўлган куннинг йигирма йиллиги билан қизғин табриклайдилар.

Ватанимиз Севастополь шонли ҳимоячиларининг жасорати ва қаҳрамонлиги билан фахрланади.

Қаҳрамон шаҳар меҳнаткашларига коммунистик қурилиш соҳасида катта муваффақиятлар тилаймиз.

Севастополь учун олиб борилган жангларнинг қаҳрамонларига абадий шон-шарафлар!

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ | СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИ | СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ

ПРОЛЕТАР ИНТЕРНАЦИОНАЛИЗМИ—ҲАММА МАМЛАКАТЛАР ВА ҚИТЪАЛАРДАГИ МЕҲНАТКАШЛАРНИНГ БАЙРОҒИ

КПСС Марказий Комитетининг назарий ва сиёсий журнали «Коммунист»нинг еттинчи сонида «Пролетар интернационализми — ҳамма мамлакатлар ва қитъалардаги меҳнаткашларнинг байроғи» сарлавҳали редакцион мақола эълон қилинди. Шу мақолани қуйида бир оз қисқартириб босаётирмиз.

1. КОММУНИСТИК ҲАРАКАТНИНГ БИРЛИГИ УЧУН АСОСИЙ ХАВФ

Хитой Компартиясининг раҳбарлари ўтказаётган антиленинча, миллатчилик сиёсатида ҳамма мамлакатлардаги меҳнаткашларнинг манфаатлари учун, тинчлик, халқлар озодлиги, социализм ва коммунизм иши учун жиддий хавф бор.

Коммунистлар, аввало, марксизм-ленинизмга ва пролетар интернационализмига ўзларининг содиқликлари туфайли ҳамиша ҳамма синовлардан енгиб чиқмоқдалар, мураккаб революцион вазифаларни муваффақиятли ҳал қилмоқдалар. Улар бир ёқадан бош чиқариб, империалистик реакция ва агрессия кучларининг қаршилигини биргаликда енгиб, меҳнаткаш инсониятнинг истак-орзуларини ва идеалларини рўёбга чиқаришда жуда зўр муваффақиятларга эришдилар. Хитой раҳбарлари ишчилар синфини ва унинг марксчи-ленинчи авангардини энди мана шу қудратли қуролдан— бирликдан маҳрум қилмоқчилар!

Шу нарсага эътиборни жалб қилмаслик мумкин эмаски, халқаро ишчилар синфининг пировард мақсадига эришмоқ учун шу дамгача мисли бўлмаган қулай имкониятлар очилган ва, бинобарин, **барча революцион отрядларнинг бирлиги бутун ер юзида мустаҳкам тинчликка ва социализмга бориш йўлида янги, ҳал қилувчи ғалабалар келтириши мумкин бўлган** бир вазиятда ХКП раҳбарлари бузғунчиликнинг миллатчилик байроғини кўтариб чиқдилар.

ХКП раҳбарлари империализмга қарши курашиш ўрнига фронтни социалистик давлатларга ва марксчи-ленинчи партияларга қарши буриб юбордилар. Улар КПССнинг ва бошқа қардош партияларнинг,бундай хато ва зарарли позициядан қайтингиз, деб кўп марталаб қилган чақириқларига қулоқ солмай, ўзларининг бузғунчилик, кўпорувчилик ишларини тобора ўжарлик билан авж олдирмоқдалар.

Хитой раҳбарлари социалистик ҳамдўстлик, коммунистик ҳаракат ва халқаро демократик ташкилотлар сафини **амалда бузиш учун бутун куч ва воситаларни сарфлаётганликлари** очиқ кўриниб турган фактдир.

Хитой Компартияси раҳбарларининг бузғунчилик фаолияти келтираётган конкрет зарар нимадан иборат? Улар ўзларининг кўпорувчилик пропагандалари ва фракциячилик ҳаракатлари билан коммунистларнинг эътиборини ва кучларини империализмга қарши курашдан чалғитмоқдалар; улар КПССнинг ва бошқа марксчи-ленинчи партияларнинг, СССРнинг ва бошқа қардош мамлакатларнинг жаҳон термоядро уруши хавфига қарши олиб бораётган курашига қаршилик қилмоқдалар; улар социалистик мамлакатларнинг дўстлигига ва ҳамкорлигига путур етказмоқдалар; қардош мамлакатларни бир-бирига қарама-қарши қилиб қўймоқдалар; улар халқаро коммунистик ҳаракатда ўзлари бош бўлиб, блок тузмоқдалар ва алоҳида фракциячилик платформасини кўтариб чиқмоқдалар; улар капиталистик мамлакатлардаги марксчи-ленинчи партияларга шиддатли ҳужум қилмоқдалар; улар миллий-озодлик ҳаракатини социализм мамлакатларининг ҳамдўстлигидан ва халқаро ишчилар синфидан яккалаб қўйишга уринмоқдалар; улар халқаро демократик ташкилотларнинг фаолиятини издан чиқармоқдалар.

Бутун дунёдаги реакционерлар социализмнинг ўсишига тўсқинлик қилишга уриниб, халқаро коммунистик ҳаракат ва социалистик лагерь сафини бузиш учун қутуриб ҳаракат қилмоқда. Империалистик реакция уддалай олмаган ишни эндиликда Хитой раҳбарлари рўёбга чиқаришга уринмоқдалар. Улар ўзларининг тор миллатчилик ва гегемончилик мақсадларини жаҳон социализмининг ва бутун меҳнаткаш инсониятнинг манфаатларидан юқори қилиб қўймоқдалар. Улар шу мақсадларга эришмоқ учун ҳеч бир нарсадан қайтмаётирлар, марксчи-ленинчи партияларга қарши курашда энг пасткаш усулларни ишлатмоқдалар, энг бемаъни ва бебурд уйдирмаларни, ёлғонлар ва туҳматларни ўйлаб чиқармоқдалар.

ХКП раҳбарлари, марксизм-ленинизм бузғунчилик ишларини... муқаррар деб ҳисоблайди, бу ишлар халқаро ишчилар синфига фойда келтиради, деган гапларни даъво қилиб, ўзларининг хатти-ҳаракатларини ҳатто «назарий» жиҳатдан асослашга уринмоқдалар. «Жэньминь жибао» ва «Хунци»нинг 4 февралдаги мақоласида бундай дейилади: «Жипслашиш— кураш ёки ҳатто ажралиш—янги асосда яна жипслашиш—халқаро ишчилар ҳаракати ривожланишининг диалектикаси — мана шу».

Маълумки, барча мамлакатлардаги коммунистик партиялар қарашларининг ва ҳаракатлари бирлигининг мустаҳкам негизи бор, у ҳам бўлса марксизм-ленинизм, халқаро коммунистик ҳаракатнинг бош йўлидир. Бу бош йўл 1957 йилги Декларацияда, 1960 йилги Баёнотда ифодалаб берилди. Хитой раҳбарлари мана шу синалган негизни улоқтириб ташлашни, коммунистик ҳаракатни бўлиб юборишни, ўзларининг фракциячилик платформаларини «янги негиз» қилиб ўтказишни ва ўзларининг буюк давлатчилик мақсадларига эришишни таклиф қилмоқдалар.

Бузғунчиларнинг назариясига ва фракциясига марксчи-ленинчилар ҳеч қачон қўшилмайдилар, буни айтиб ўтиришнинг ҳожати йўқ. 70 дан кўпроқ қардош партиялар ўз раҳбар органларининг расмий қарорларида ХКП раҳбарларининг фракциячилик платформасини ва фаолиятини қоралайдилар.

Коммунистик ҳаракатнинг бирлиги, аввало, ҳамма мамлакатлардаги коммунистларнинг империализмга ва мустамлакачиликка қарши, тинчлик, миллий мустақиллик, демократия, социализм ва коммунизм учун курашдаги ҳаракат бирлигидир. В. И. Ленин бундай деб ёзган эди: «Амалдаги интернационализм битта ва фақат биттагинадир, у ҳам бўлса: **ўз** мамлакатингда революцион ҳаракатнинг ва революцион курашнинг ривожланиши устида фидокорона ишлаш, истисносиз **барча** мамлакатларда **худди шундай курашни,** худди шундай йўлни ва фақат **биргина шундай курашни** (пропаганда билан, хайрихоҳлик билан, моддий жиҳатдан) қўллашдан иборатдир. (Асарлар. 24-том, 60-бет).

Меҳнаткашларнинг қўлга киритган ғалабаларини, жаҳон революцион жараёнининг етакчи кучи бўлган жаҳон социалистик системасини ҳимоя қилишни ва мустаҳкамлашни, бир-бирларини қўллаб-қувватлашни, империализмга қарши биргаликда курашишни коммунистик партиялар ўзларининг энг муҳим интернационал бурчлари, деб биладилар. Пролетар интернационализмига амалда содиқлик ҳозирги кунда:

— коммунистик ҳаракатнинг бош йўлини амалга ошириш учун курашда ва қардош партияларнинг шу кураш манфаатларига мос бўлиб тушаётган ҳаракатларини қўллаб-қувватлашда; ҳаракатимизнинг муштарак вазифаларини ифодалаб Коммунистик партиялар биргаликда ишлаб чиққан баҳолар ва хулосаларига риоя қилишда;

— социалистик мамлакатларга нисбатан интернационализм сиёсатини ўтказишда, уларнинг қардошларча дўстлигини ва ҳар томонлама ҳамкорлигини ривожлантиришда;

— капитал мамлакатларидаги ишчилар синфи ва унинг марксчи-ленинчи авангарди билан бирдам бўлишда, уларнинг курашини қўллаб-қувватлашда;

— миллий-озодлик ва социал тараққиёт йўлида мустақил ривожланиш учун курашаётган халқлар билан бирдам бўлишда;

— оммавий халқаро демократик ташкилотларда яқиндан туриб ҳамкорлик қилишда;

— партия аъзоларини ва кенг оммани интернационализм руҳида, миллатчиликка ва шовинизмга қарши кескин кураш олиб бориш руҳида тарбиялашда намоён бўлмоқда.

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси жаҳон коммунистларининг муштарак йўлига оғишмай амал қилиб келмоқда. Декларация ва Баёнотдаги энг муҳим қоидалар ва хулосалар КПСС Программасида ҳисобга олинди, партия ва Совет давлатининг сиёсатида амалга оширилмоқда. КПСС мамлакатимизда экономикани ва бутун коммунистик қурилишни муваффақиятли ривожлантириш билан бутун дунё меҳнаткашлари олдида ўзининг интернационал бурчини шараф билан бажармоқда. Совет халқи жаҳон социалистик системасини мустаҳкамлашга ўз ҳиссасини қўшмоқда, барча мамлакатлардаги халқларнинг социал ва миллий-озодлик учун, империализмга ва мустамлакачиликка қарши курашига тобора кўпроқ ёрдам кўрсатмоқда ва бу курашни қувватламоқда.

Бизнинг партиямиз, унинг ўртоқ Н. С. Хрушчев бошчилигидаги ленинчи Марказий Комитети социалистик ҳамдўстлик ва коммунистик ҳаракатнинг, барча революцион кучларнинг бирлигини мустаҳкамлаш учун тинимсиз кураш олиб бормоқдалар. Интернационализм принципларини изчиллик билан ўтказиш, халқаро бирдамликни мустаҳкамлаш ва меҳнаткашларнинг миллий отрядлари бирбирларини қувватлашлари зарурлиги КПССнинг XX ва XXII съездларининг қарорларида, Н. С. Хрушчевнинг шу съездлардаги докладларида ва унинг бошқа докладлари ва нутқларида ҳар томонлама асослаб берилди.

ХКП раҳбарлари интернационал бурчни бажаришдан бош тортганликлари уларнинг марксизм-ленинизмдан чекинганликлари билан, уларнинг бутун сиёсати билан чамбарчас боғланганлигини фактлар кўрсатиб турибди. У ёки бу партиянинг раҳбарлари қандай позицияда—интернационалистик позицияда турибдими ёки миллатчилик позициясида турибдими, ҳамма мамлакатлардаги меҳнаткашларнинг бирлигини мустаҳкамлаш йўлини ўтказаётирми ёки миллий, ирқий белгиларга қараб меҳнаткашларни бир-биридан ажратиш йўлини ўтказаётирми, мана шуларнинг ҳаммаси қисмий масалалардаги келишмовчиликнинг натижаси эмас, балки идеологиядаги, дунёқарашдаги келишмовчиликларнинг натижасидир. 1913 йилда В. И. Ленин бундай деб ёзган эди: «Буржуа миллатчилиги ва пролетар интернационализми бутун капиталистик дунёнинг икки буюк синфий лагерларига мувофиқ бўлган ва миллий масалада **икки** сиёсатни (бунинг устига: икки хил дунёқарашни) ифодалайдиган иккита бир-бирига муросасиз душман бўлган шиордир». (Асарлар, 20-том, 11-бет).

Марксизм-ленинизм — Коммунистик партияларнинг ўз ватанпарварлик, миллий вазифаларини ва интернационал бурчларини бажариш йўлида олиб бораётган ишларининг амалда синалган назарий негизидир. Марксизм-ленинизм интернационал фан бўлиб, унинг туб қоидалари ер юзининг ҳамма қитъасида ишлаб турган барча коммунистлар учун қўлланмадир. Европанинг, Осиёнинг ёки Американинг ўзига хос марксизм-ленинизми бўлмайди, рус ёки Хитой марксизм-ленинизми бўлмайди. **Марксизм-ленинизм— ҳамма мамлакатлар ва қитъалар учун битта, у коммунистларни миллатлари ва ирқларидан қатъи назар битта армия қилиб,** бутун ер юзидаги халқларнинг тинчлик учун, миллий мустақиллик, демократия, социализм учун курашига бошчилик қилувчи армия қилиб **бирлаштиради.**

Хитой раҳбарларининг марксизм-ленинизмга муносабати алоҳида тарздаги муносабатдир, улар, ўз иборалари билан айтганда, «марксизмни хитойлаштирмоқдалар».

Маълумки, революцион кураш ва янги жамият қуриш вазифаларини ҳал қилиш даврнинг хусусиятларини ва ҳар бир мамлакатнинг конкрет шароитини ҳисобга олиб, марксизм-ленинизмни ижодий татбиқ қилишни талаб этади. Лекин марксизм **асосларини** миллатчилик услубида ўзгартиришнинг марксизмни ижодий ривожлантириш билан ҳеч қандай алоқаси йўқ. Бундай қилинган тақдирда марксизм-ленинизм интернационал таълимот тариқасида йўқ бўлиб кетади ва марксизм тўғрисидаги сафсата билан миллатчиликни, шовинизмни ниқоблайдиган концепция пайдо бўлади.

ХКП раҳбарлари коммунистик ҳаракатда бошчилик қилиши лозим бўлган вақт келди, деган фикр Хитой матбуотида кўп такрорланмоқда. Чунончи, «Жэньминь жибао» газетасининг ва «Хунци» журналининг 1964 йил 4 февралдаги мақоласида бундай дейилади: «Шароит ўзгарган тақдирда бошқа партиялар ҳаракатнинг биринчи сафларида бориши жуда ҳам мумкин». «Бошқа партиялар» деган сўз ниқоблаш учун айтилган сўздир: Аслда биргина ХКП назарда тутилмоқда. Бундан сал олдинроқ «Жэньминь жибао» газетаси тўғридан-тўғри бундай деб талаб қилган эди: «... Мао Цзэ-дун бошчилигидаги ғоявий позиция барча соф виждонли марксчи-ленинчилар, барча тараққийпарвар инсоният олдида муҳим тарихий вазифани бажариши, яъни **халқаро коммунистик ҳаракатга раҳбарлик қилишни ўз зиммасига олиши лозим».** (Курсив бизники.— **Редакция**).

ХКП раҳбарлари ҳар қандай қилиб бўлса ҳам халқаро коммунистик ва миллий-озодлик ҳаракатини ўзларига бўйсундиришга, уларни ўз режаларига хизмат қилдиришга интилмоқдалар. ХКП раҳбарлари қандайдир «олий ҳакамлик» ролини ўз зиммаларига олиб, Компартиялар устидан ҳукмлар чиқармоқдалар, бошқа партиялардаги бузғунчиларни, яъни Пекиннинг буйруғини бажо келтираётган халқларни «революционерлар» деб, Пекиннинг кўрсатмаларига қўшилмаётган партияларнинг катта кўпчилигини «ревизионистлар» деб эълон қилмоқдалар. Улар коммунистик ҳаракатда Мао Цзэ-дун шахсига сиғинишни жорий қилишга уринмоқдалар. Улар қардош партияларнинг ва социалистик мамлакатларнинг ички ишларига аралашмоқдалар. Мана шуларнинг ҳаммаси гегемончилик ниятларининг яққол кўриниши эмасми, ахир?

Шуни түппа-тўғри айтишимиз керакки, ХКП раҳбарлари уддалаб бўлмайдиган вазифани ўз олдиларига қўйдилар. Лекин уларнинг фракциячилик фаолияти келтираётган хавфга етарли баҳо бермаслик нотўғри бўлур эди. Хитой раҳбарларининг буюк давлатчилик интилишларига ва бузғунчилик ҳаракатларига ўз вақтида зарба берилмаса, улар социализм ишига жиддий зарар етказишлари мумкин.

Марксчи-ленинчи партиялар ишчилар ҳаракатида буржуа миллатчилигига қарши курашмоқдалар, илгари империализм эзиб келган, эндиликда эса мустақил бўлиб қолган халқларнинг миллий онгини тўғри йўлда шакллантиришга интилмоқдалар. В. И. Ленин бундай деб ёзган эди: «Миллатчилик қанчалик «адолатли», «соф», нозик ва маданий бўлмасин, барибир, марксизм у билан муроса қилмайди. Марксизм ҳар қандай миллатчилик ўрнига интернационализмни, барча миллатларнинг бир-бири билан қўшилиб олий даражада бирлик ташкил этишини илгари суради...

Демократик куч бўлган пролетариатнинг қатъий вазифаси, миллий низолар орқасида қоронғилашаётган ва сустлашаётган пролетар синфий курашининг қатъий манфаати — ҳар қандай феодал зулмни, миллатларнинг ҳар қандай эзилишини, миллатлардан бирига ёки тиллардан бирига ҳар қандай имтиёзлар берилишини улоқтириб ташлашдан иборат. Лекин бу, қаттиқ чекланган, маълум тарихий доира ичига қўйилган чегаралардан **нарига** ўтиб буржуа миллатчилигига ёрдам қилиш эса— пролетариатга хиёнат қилиш ва буржуазия томонига ўтиш демакдир». (Асарлар, 20-том, 20, 21-бетлар).

Фактлар шуни кўрсатиб турибдики, Хитой раҳбарлари бу чегарадан ўтиш билангина кифояланиб қолмай, шу билан бирга миллатчилик йўлини онгли равишда ўтказишга ҳам киришдилар. Бу ҳол «катта сакраш» давридаёқ яққол кўринди. Улар жаҳон социалистик системасида устун бўлиб қолишга атайин интилиб, мана шу «катта сакраш»ни ўйлаб чиқарган эдилар. Бу ҳол ядро қуроли масаласида Хитой ҳукуматининг тутган позициясида ҳам, улар чегара масалалари атрофида миллатчилик ихтиросларини атайин авж олдираётганларида ҳам ўз ифодасини топди.

Шу нарса диққатга сазовордирки, ХКП раҳбарларининг қарашларини ифодаловчи нутқлар ва мақолаларда ҳам Хитой инсонияти тарихида етакчи роль ўйнашни азалдан белгилаб қўйилган фавқулодда бир мамлакат, деб тасвирланмоқда. Бу нутқлар ва мақолаларда Хитойнинг «жаҳон тараққиётининг маркази» бўлишини таъминлаш вазифаси қўйилмоқда.

Биз улуғ Хитой халқининг бой тарихини ғоят ҳурматлаймиз ва инсоният маданиятига Хитой халқи қўшган жуда катта ҳиссани қадрлаймиз. Лекин ХКПнинг органида «...Хитой халқи—жаҳондаги бир неча илғор халқларнинг бири» деб даъво қилинаётганлиги бизни таажжублантирмаслиги мумкин эмас. Кейинги йилларда Хитойда манчжур ва мўғул истилочиларига бўлган қарашлар қайта кўриб чиқилмоқда. Тарихда қонхўр ва шафқатсиз истилочи бўлиб ном чиқарган ва ҳақиқатдан ҳам шундай золим бўлган Чингизхонни Хитой пропагандаси «умуман Хитой тарихида прогрессив роль ўйнаган («Жэньминь жибао», 1961 йил 10 август) ва яна «қирқ давлат» тарихида ҳам шундай роль ўйнаган арбоб қилиб кўрсатмоқда. («Лиши яньцзю», 1962 йил 3-сон).

Тинчлик, демократия, миллий мустақиллик ва социализм учун курашнинг Москва кенгашлари ишлаб чиққан программаси ҳамма мамлакатлар ва қитъалардаги меҳнаткашларни жипслаштириш программасининг ўзгинаси эканлигини турмушнинг ўзи исботлади.

2. ҲОЗИРГИ ЗАМОН РЕВОЛЮЦИОН КУЧЛАРИНИНГ БИРЛИГИ ВА ХКП РАҲБАРЛАРИНИНГ БУ БИРЛИКНИ БУЗИШГА УРИНАЁТГАНЛИГИ

Коммунистик ва ишчи партияларнинг Москва кенгашлари жаҳондаги коммунистларнинг муштарак вазифаларини белгилаб бериб, революцион кучларнинг империализмга ва мустамлакачиликка қарши курашда вужудга келган бирлигини бутун чоралар билан мустаҳкамлаш зарурлигини уқтириб ўтди.

Революцион кучлар бирлигини мустаҳкамлаш учун курашаётган марксчи-ленинчи партияларга қарама-қарши бўлиб ХКП раҳбарлари бу бирликни бузиш учун ўзларининг куч ва ғайратларини аямаётирлар. Пекиндаги арбоблар коммунистик ҳаракатни ўзларининг авантюристик ва миллатчилик платформаларига буриб юбора олмасликларига кўзлари етиб, миллий озодлик ҳаракатида гегемонлик қилишга зўр бериб уринмоқдалар. Бунга эришмоқ учун эса улар Осиё, Африка, Латин Америкаси халқларини социалистик мамлакатларнинг ҳамдўстлигидан ва халқаро ишчилар ҳаракатидан яккалаб қўйишга уринмоқдалар.

В. И. Ленин ўз вақтида бундай деб ёзган эди: «...Шарқ халқларининг бу революцион ҳаракати бизнинг Совет республикамиз томонидан халқаро империализмга қарши олиб борилаётган революцион кураш билан бевосита боғланган ҳолдагина ҳозир муваффақиятли ривожланиши ва ҳал бўлиши мумкин» (Асарлар, 30-том, 150-бет). Ленин: «Бутун дунё пролетарлари ва мазлум халқлар, бирлашингиз!» деган шиорни маъқуллади. Миллий озодлик ҳаракати социализм лагери ва халқаро ишчилар ҳаракати билан чуқур боғланганлиги тўғрисида, мазлум халқлар халқаро ишчилар синфи ҳамда социализм ва коммунизм қураётган халқлар билан бузилмас иттифоқ йўлидан борганларидагина ўз курашларини охирги ғалабага етказишлари мумкинлиги тўғрисида Баёнотда чиқарилган хулоса Ленин идеяларини бизнинг замонамизда ривожлантириб берди.

Бу масалада Хитой раҳбарлари пролетар синфий кураши билан алоқани уздилар. майда буржуа, миллатчилик нуқтаи назарига ўтиб олдилар. ХКП раҳбарлари миллий-озодлик ҳаракатини социализм ва коммунизм қураётган халқларга ҳамда капиталистик мамлакатлардаги ишчилар синфига қарама-қарши қилиб қўйишдан иборат бўлган ўз йўлларини мустаҳкамламоқ учун ҳозирги замоннинг асосий зиддиятларига, жаҳон революцион жараёнининг асосий ҳаракатлантирувчи кучларига, жаҳон социалистик системасининг ролига Декларацияда ва Баёнотда берилган баҳога бутунлай зид бўлиб тушаётган ўзларича алоҳида баҳо бердилар. Хитой раҳбарлари исбот қилиб бўлмайдиган нарсани исботлашга уринмоқдалар: уларнинг айтишига қараганда, жаҳон революцион жараёнида ҳозирги кунда капиталистик мамлакатларда Компартиялар кўрсатган йўлдан бораётган ишчилар синфини ва жаҳон социалистик системасини ўз ичига олган халқаро революцион ишчилар ҳаракати эмас, балки миллий озодлик ҳаракати етакчи роль ўйнаётган эмиш. Улар Осиё, Африка, Латин Америкаси районлари—«жаҳон революцияси бўронларининг бош зонасидир», «халқаро пролетариат революциясининг иши оқибат натижада умуман, шу районларда яшаб турган халқларнинг революцион курашига боғлиқдир», демоқдалар (ХКП Марказий Комитетининг 1963 йил 14 июндаги хати).

Бундай даъволар воқеликни бузиб кўрсатади, социализм ғалабаларининг жуда катта аҳамиятини назар-эътиборга олмайди. Улуғ Октябрь социалистик революцияси Осиё, Африка, Латин Америкаси халқларини мустамлакачиликдан қутқариш йўлини очиб берди, жаҳон социалистик системаси вужудга келганлиги эса бу йўлни кенгайтирди.

Миллий-озодлик ҳаракати жаҳон революцион жараёнида жуда катта куч эканлиги шаксиз шубҳасиз. Лекин у, аввало, миллий-озодлик курашининг умумдемократик вазифаларини ҳал қилади, жаҳон тараққиётининг ҳозирги вақтдаги асосий мазмуни эса капитализмдан социализмга ўтишдан иборатдир. Миллий-озодлик ҳаракатида синфий манфаатлари турлича бўлган, баъзан эса бирбирига бутунлай қарама-қарши турли идеология ва сиёсат эгаси бўлган социал кучлар қатнашаётганлигидан ҳам кўз юмиб бўлмайди. Бу социал кучларнинг баъзилари империализм ва ички реакция билан битимга келишишга мойилдирлар. **Халқаро ишчилар синфининг етакчилик йўлигина озодлик ҳаракати, империализмга қарши ҳаракатни империалистларга қарши изчил кураш йўлига тушириб олади ва бу курашни охирига етказишни таъминлаши мумкин.** Миллий миқёсда бўладими ёки жаҳон миқёсида бўладими, ишчилар синфининг гегемонлиги таъминланган тақдирдагина бу ҳаракат оқибат натижада социалистик тус олади, социалистик революция йўлига ўтиш билан тугалланади. Шу сабабли **ҳозирги замон революцион кучларини бир-бирига қарама-қарши қилиб қўймасдан, балки жаҳон социалистик системаси ва халқаро ишчилар синфининг етакчилик ролини таъминлаган ҳолда революцион кучлар бирлигини мустаҳкамлай бериш керак.**

Ҳозирги замон революцион кучларининг туташ оқими тўғрисида меҳнаткашларни танасининг тусидан, миллий ёки географик мансублигидан қатъи назар бирлаштириш зарурлиги тўғрисида марксизм-ленинизм қоидасига қарши чиқаётган, миллатлар ва ирқлар ўртасига эксплуататорлар томонидан солинган ғовларни сақлаб қолишга ҳаракат қилаётган ҳар бир киши мустамлакачиларни ва империалистларни қўллаб-қувватлаган бўлади.

Осиё, Африка ва Латин Америкаси халқлари шуни яхши биладиларки, Совет Иттифоқи халқларнинг ўзларини эзувчиларга қарши олиб бораётган миллий-озодлик, адолатли урушларини актив қўллаб-қувватламоқда. Социализмнинг бошқа мамлакатлари каби Совет Иттифоқи ҳам миллий-озодлик ҳаракатига ҳар томонлама — иқтисодий, сиёсий ёрдам кўрсатмоқда, зарур бўлиб қолган тақдирда эса ҳарбий ёрдам ҳам кўрсатмоқда, империалистларнинг маҳаллий урушлар бошлаб юборишларига, контрреволюцияни экспорт қилишларига йўл қўймаслик учун мумкин бўлган ҳамма чораларни кўрмоқда. Иқтисодий мустақилликни қўлга киритиш, социал тараққиёт йўлида олға бориш озодликка эришган мамлакатларда империализмга қарши олиб борилаётган курашнинг бош йўли бўлиб қолган ҳозирги кунда социалистик давлатларнинг шу мамлакатлар билан хўжалик соҳасидаги ҳамкорлигини кенгайтириш, уларга қардошларча иқтисодий ёрдам кўрсатиш алоҳида аҳамият касб қилмоқда.

СССР ўзининг шу бурчини оғишмай бажармоқда. Шуни айтиб ўтиш кифоя қиладики, Совет Иттифоқи озодликка эришган мамлакатларга уч миллиард сўмдан кўпроқ имтиёзли кредитлар берди, 500 га яқин саноат корхоналари ва бошқа объектларни қуришда, давлат саноатини вужудга келтиришда уларга ёрдамлашмоқда.

Ҳаммага маълум бўлган мана шу фактларга хилоф равишда Пекин пропагандаси, КПСС ва қардош партиялар миллий-озодлик ҳаракатини қувватлаётгани йўқ, мустамлакачиликка қарши курашаётгани йўқ, деб ўзининг туҳмат гапларини кун сайин такрорламоқда.

Хитой пропагандаси шу даражага бориб етдики, унинг бемаъни даъволарига қараганда КПСС «империализмга ва мустамлакачиликка қарши кураш вазифаларини тугатишга» ҳаракат қилаётган эмиш, «Осиё, Африка ва Латин Америкасидаги революция учқунларини сўндиришга» уринаётган эмиш. Қоғоз бечорага ҳар нарсани ёзса бўлаверади, деган гап бор. Лекин Хитой пропагандистлари ёзаётган нарсаларни ўқиганингда беихтиёр шу нарса хаёлга келадики, Хитой пропагандистларининг виждони бунга қандай тоқат қилаётган экан ва шу қадар ҳам пастлашиб кетиш мумкинмикин?

Хитой раҳбарлари Осиё, Африка ва Латин Америкаси халқларига гегемонлик қилиш мақсадида мавжуд халқаро демократик ташкилотларнинг сафларини бузиш йўлига тушиб олдилар. Маълумки, бу халқаро демократик ташкилотлар ҳамма мамлакатлар ва қитъалардаги меҳнаткашларнинг, демократик ва прогрессив кучларнинг бирдамлигини, жипслигини мустаҳкамлашда катта роль ўйнамоқда. Аммо шу ташкилотлардаги Хитой вакиллари миллатчилик ва ҳатто ирқий хурофотлардан фойдаланишдан ҳам қайтмаётирлар.

Кейинги йилларда Хитой раҳбарлари синфий, пролетар йўлни, географик ёки, ҳатто, ирқий йўл билан алмаштирувчи шиорларни ва назарияларни тобора кўпроқ пропаганда қиладиган бўлиб қолдилар. Масалан, «Шарқ шамоли Ғарб шамолини босиб кетаётир» деган тезис мана шу мақсадга хизмат қилмоқда. Шу тезисни ўйлаб чиқарган Мао Цзэ-дун Шарқда социалистик мамлакатлардан ташқари капиталистик мамлакатлар ҳам борлигини, Ғарбда эса капиталистик мамлакатлардан ташқари социалистик мамлакатлар ҳам борлигини, капитал мамлакатларида фақат капиталистларгина эмас, шу билан бирга меҳнаткашлар оммаси ҳам борлигини назар-писанд қилмай, бутун Шарқни бутун Ғарбга социал, синфий жиҳатдан эмас, балки географик жиҳатдан қарама-қарши қилиб қўймоқда. Бу тезис Хитой раҳбарларининг буюк давлатчилик интилишларини идеологик жиҳатдан ифодаловчи тезиснинг худди ўзидир.

ХКП раҳбарлари «ўрталик зона» деган назарияни ҳам ўйлаб чиқардилар. Улар АҚШдан ташқари жаҳондаги бутун носоциалистик мамлакатларни шу «ўрталик зонага» киритмоқдалар. Бу концепцияга кўра, бутун жаҳон сиёсатининг ўзаги бир-бирига қарама-қарши бўлган ижтимоий системаларнинг— социализм билан капитализмнинг кураши эмас, балки АҚШнинг «ўрталик зонадаги» агрессиясидан иборат эмиш.

«Ўрталик зона» назарияси шунинг учун ҳам пуч назариядирки, бу назария мустамлакачилик вайроналари устида вужудга келган ёш мустақил давлатларни ҳамда ҳанузгача мустамлакачилик режими мавжуд бўлган мамлакатларни битта группага тиқиштириб қўймоқда, империалистик давлатларни — Ғарбий Германияни, Японияни, Англияни, Францияни битта доирага киритмоқда. Бу назария АҚШ бошчилигидаги империалистик давлатлар социалистик мамлакатларга ва миллий-озодлик ҳаракатига қарши қаратилган агрессив ҳарбий-сиёсий блокларда бирлашганлигини назар-эътиборга олмаётир, шу блокларга нисбатан хушёрликни бўшаштирувчи назариядир. «Ўрталик зона» концепцияси бошқа империалистик давлатларни АҚШ экспансиясига дучор бўлаётган давлатлар деб кўрсатиб, Англия, Франция, Ғарбий Германия, Япония монополияларининг агрессив интилишлари ва янги мустамлакачилик сиёсати келтираётган хатарни камайтириб кўрсатмоқда.

Хитой пропагандаси империализмга қарши курашиш тўғрисида гапирганида бу курашни фақат ва тамомила АҚШга қарши курашишдан иборат, деб даъво қилиб, АҚШнинг иттифоқчиларини—Ғарбий Европа ва Япония империалистларини четлаб ўтмоқда. Хитой арбоблари «ҳозирги замон ревизионизми» деб ўзлари ном қўйиб олган «ревизионизмга» қарши курашда Ғарбий Германия, Англия, Франция, Япониянинг монополистик доиралари орасидан ўзларига шерик қидирмаётганмиканлар?

Шундай воқеалар оўладики, бу воқеалар у ёки бу партия раҳбарларининг ҳақиқий позициясини минглаб оғзаки декларацияларига қараганда равшанроқ қилиб кўрсатиб беради, бу раҳбарлар ўзларининг интернационал бурчларига қандай муносабатда бўлаётганликларини жуда аён қилиб қўяди. Кариб денгизи районидаги танглик шундай воқеалардан бири бўлди. Хитой раҳбарлари ўша вақтда ялпи душман олдида Кубани қувватлаймиз, деб қатъий қилиб айтиш ўрнига, социалистик лагерь ва халқаро коммунистик ҳаракат билан ўзларининг бирликларини намойиш қилиш ўрнига ўзларининг бутун ҳужумларини империализмга қарши қаратмасдан, балки КПССга, ўша вақтда Кубани ва ялпи тинчликни ҳимоя қилаётган Совет Иттифоқига қарши қаратдилар.

Шу нарса ҳам характерлидирки, Кариб денгизи районидаги танглик авжга чиқиб турган бир вақтда ХХР ҳукумати Хитой — Ҳиндистон чегарасидаги қуролли можарони кенгайтириб юборди. Умуман шуни айтиб ўтиш керакки, Хитой раҳбарлари ҳарбий можаро бошлаб бутун социалистик лагернинг сиёсати билан, яъни социализм мамлакатларини озодликка эришган мамлакатлар билан яқинлаштиришни ўз мақсадларидан бири қилиб қўйган сиёсат билан ҳисоблашмадилар. Хитой — Ҳиндистон можароси империализмга катта хизмат қилди, миллий-озодлик ҳаракатига, Ҳиндистоннинг прогрессив доираларига, бутун империализмга қарши фронтга жиддий зарар етказди.

ХКП раҳбарлари пролетар интернационализмини шундай талқин қилмоқдаларки, уларнинг бу гапига қараганда социалистик мамлакатлар ва коммунистик партиялар ҳар қандай ҳаракатни, ҳатто, коммунистик ҳаракатнинг манфаатларига ва йўлига тўғри келмайдиган ҳаракатни ҳам қувватлашлари лозим эмиш. Улар «Келишмовчиликларнинг боиси нима?» сарлавҳали мақолада Ҳиндистон—Хитой чегарасидаги можарода СССР ва бошқа социалистик мамлакатлар Хитойнинг позициясини ҳеч сўзсиз қувватламаганликлари натижасида марксчи-ленинчи партияларга қарши очиқ мунозара бошлаб юбордик, деб даъво қилмоқдалар.

Шу нарсани қатъий қилиб уқтириб ўтиш керакки, бир социалистик мамлакатнинг қилаётган ҳаракати социализм, миллий-озодлик ҳаракати манфаатларига ва ялпи тинчлик учун кураш манфаатларига мос бўлиб тушмаса, шундай ҳаракатларнинг ҳар қандайини бошқа социалистик мамлакатлар қўллаб-қувватлаши лозимлиги пролетар интернационализми принципларидан асло келиб чиқмайди. ХКП раҳбарларининг миллатчилик йўли қардош хитой халқининг чинакам миллий манфаатларига ҳам асло ёпишмайди.

Коммунистик партияларнинг ва социалистик давлатларнинг сиёсати халқаро вазиятга марксча-ленинча баҳо беришга асосланади, социалистик лагернинг, умуман коммунистик ҳаракатнинг манфаатларидан, ҳозирги замондаги барча революцион кучларни империализмга қарши курашга жипслаштириш зарурлигидан келиб чиқади. Хитой раҳбарларининг революцион кучлар сафини бузишга, меҳнаткашларни географик районларга ва миллатларга бўлиб юборишга қаратилган йўли бутунлай реакцион йўлдир, чунки бу йўл ижтимоий ривожланишнинг қонуниятларига, халқлар озодлиги учун, тинчлик ва социализм учун кураш манфаатларига зид бўлиб тушаётган йўлдир.

(Давоми бор).

ТОШКЕНТ ШАҲАР ПАРТИЯ КОМИТЕТИДА

УМУМШАҲАР МАСТЕРЛАР КУНИНИ ЎТКАЗИШ ТЎҒРИСИДА

Коммунизм моддий-техника базасини яратишда цех мастери, қурилишдаги прораб ҳамда бригадирнинг роли каттадир. Коллективнинг ишлаб чиқариш топшириқларини муваффақиятли бажариши, кишиларнинг онглилигини ошириш аввало шуларга боғлиқ. КПСС Марказий Комитети ишлаб чиқаришда яхши, билимли ва обрўли раҳбарлар — мастерлар ва прорабларнинг ўсиб етишиши учун тинмай ғамхўрлик қилмоқда.

Шаҳар партия комитети бюроси КПСС Марказий Комитетининг кўрсатмаларига амал қилиб, бу соҳада кўпгина ишлар қиляпти. Шаҳар партия комитети бюроси мастерлар, қурилишдаги прорабларнинг обрўсини янада ошириш, Тошкент меҳнат аҳли ўртасида корхона мастерларининг илғор иш усулларини кенг ёйиш мақсадида 31 майда пойтахт районларида умумшаҳар байрами — Мастерлар кунини нишонлашга қарор қилди. Бюро Тошкент шаҳрининг район партия комитетлари зиммасига байрам куни, айниқса кечқурун саноат корхоналари ва қурилишларнинг кичик командирларига бағишланган турли хил тематик тадбирлар ўтказиш вазифасини юклади. Бу тадбирларни ўтказиш учун Ленин районида Горький номидаги, Чилонзор районида Ленин комсомоли номидаги, Фрунзе районида Киров номидаги, Октябрь районида Пушкин номидаги, Куйбишев районида Тельман номидаги, Киров районида эса «Победа» паркларидан фойдаланилади. 31 май куни кундузи шаҳар корхоналари ва қурилишларида мастерлар ва прораблар билан тантанали мажлислар ўтказилиб, уларда шаҳар ва район партия комитетларининг, совет, касаба союз ва комсомол ташкилотларининг, корхона ҳамда қурилишларнинг раҳбар ходимлари сўзга чиқадилар. Завод, фабрика, комбинат ва бошқа қурилиш ҳамда саноат корхоналарининг маъмурияти байрам муносабати билан чиқарган буйруқларида яхши мастерларнинг хизматини таъкидлаб ўтишлари, ишлаб чиқаришдаги кичик раҳбарларнинг меҳнатини қимматли совғалар, фахрий ёрлиқлар билан тақдирлашлари керак.

Шаҳар партия комитети ажойиб цех командирларимиз ва устозларимизнинг иш тажрибасини пропаганда қилиш, уларни шаҳар аҳолиси ўртасида кенг ёйиш мақсадида район партия комитетлари, район ижроия комитетларига жамоат жойлари — маданият ва истироҳат боғларида, скверларда, клубларда, кинотеатрларнинг фойеларида, шунингдек Карл Маркс кўчасида энг яхши мастерларнинг ишига бағишланган фотовиставкалар очиш, кўча ва майдонларга кичик командирларнинг шавкатли меҳнатига бағишланган плакатлар, транспорант ва шиорлар осиб қўйиш вазифасини юклайди. Кинотеатрларда, кино лекторийларда, кинохроника залларида мастерлар тўғрисида тематик ҳужжатли фильмлар намойиш қилинади. Мастерлар куни ҳақиқий, ёрқин байрам бўлиб қолиши керак.

1964 йил 30 май куни шаҳар районларида саноат корхоналари илғор мастерларининг, шаҳар қурилиш ташкилотлари прораб ва бригадирларининг слетини ўтказиш зарур.

Умумшаҳар Мастерлар кунига тайёргарлик кўриш ва ўтказиш бўйича Тошкент шаҳар партия комитетининг биринчи секретари ўртоқ Қ. Муртазоев бошлиқ 15 кишилик ташкилий комитет тузилди.

ТОШКЕНТДА РАДИО КУНИ

7 майда Свердлов номли концерт залида Радио кунига бағишланган тантанали йиғилиш бўлди. Йиғилишни Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Радио-эшиттириш ва телевидение Давлат комитетининг раиси У. Ё. Иброҳимов очди.

Тўпланганлар содиқ ленинчи Никита Сергеевич Хрушчев бошлиқ КПСС Марказий Комитети Президиумини гулдурос қарсаклар остида фахрий президиумга сайладилар.

Республика алоқа министри М. А. Шарков, медицина фанлари доктори, Ленин мукофоти лауреати Р. Қ. Исломбеков, Радиолампа заводининг бригада бошлиғи В. Ситникова, ёзувчи С. П. Бородин, 1-«Оққўрғон» совхозининг директори Т. Набиев, 50-мактаб ўқувчиси Насиба Зоҳидова табрик нутқлари сўзладилар.

Тантанали йиғилишда КПСС Марказий Комитетига, КПСС Марказий Комитетининг Биринчи секретари ўртоқ Н. С. Хрушчевга баланд руҳ билан табрик мактуби қабул қилинди. (ЎзТАГ).

БУГУН ҒАЛАБА КУНИ

БУЮК ТАРИХИЙ ҒАЛАБА

ХАЛҚИМИЗНИНГ СЎНМАС ЗАФАРИ

И. БАГРАМЯН,
Совет Иттифоқи Маршали, СССР Мудофаа Министрининг ўринбосари

1941 йилнинг 22 июни — 1945 йилнинг 9 майи. Бу саналар ўртасида 1.418 кун бор. Фашист босқинчилари устидан қозонган буюк ғалабамиз ана шу кунлар ўртасидаги вақт билан ўлчанади. 22 июнь — мамлакатимизга сон-саноқсиз фалокатлар ёғилган кун бўлса, 9 май фашизм қора кучлари устидан тўла ғалаба қозонилган кун бўлиб қолди.

Гитлерчилар Германияси ва империалистик Япониянинг тор-мор келтирилиши натижасида Европа ва Осиёнинг талайгина мамлакатлари капиталистик системадан чиқиб, социалистик тараққиёт йўлига тушиб олди. Халқаро империализмнинг зарбдор кучлари — фашист давлатлари устидан қозонилган буюк ғалаба машъали дунёнинг энг чекка жойларини ҳам ёритди ва эзилган халқларга озодликка чиқиш йўлини кўрсатиб берди.

Бу ғалаба натижалари хитой халқининг бир томондан империалист босқинчилар, иккинчи томондан ички контрреволюция кучларига қарши олиб борган кўп йиллик қаҳрамонона кураши якунига ҳам таъсир қилганлиги ҳеч кимга сир эмас. 1945 йилда гитлеризм ва япон империализми тор-мор келтирилмай туриб, Хитойда социалистик революциянинг тез ғалаба қозониши мумкин эмас эди.

Фашист босқинчиларига қарши курашда асосий оғирликни ўз елкасида кўтарган совет халқи ва унинг Қуролли Кучларидан прогрессив инсоният бениҳоя миннатдордир. Бизнинг гитлерчилар Германияси устидан ғалаба қозониш йўлимиз узоқ ва машаққатли бўлганлигини ҳамма эслайди. Уруш СССР учун жуда ноқулай вазиятда бошланди. 1941 йил ва 1942 йилнинг ёзи биз учун энг қийин давр бўлган эди. Чунки Ғарбий ва Марказий Европанинг барча иқтисодий ва одам ресурслари фашист Германияси қўлида эди. Гитлерчилар қўмондонлиги тўсатдан СССРга ҳужум қилиб танк ва самолётлар жиҳатдан устунлигидан фойдаланди.

Шахсга сиғиниш даврининг оғир шароити ҳам душманга қўл келди. Бу бизнинг Ватанимиз мудофаа қудратига катта зарар келтирган эди. Мазкур ҳол урушнинг дастлабки вақтларида дарҳол намоён бўлди. Биз жуда кўплаб одамларни, техникани йўқотдик, анчагина территорияни фашист босқинчиларга ташлаб чиқдик. Бундай шароитда қаршилик кўрсатиш мумкин эмасдек кўринарди. Бироқ улуғ Ленин байроғи остидаги Коммунистик партия мамлакатнинг барча кучларини ғалаба учун сафарбар қилди!

Партия халққа қаттиқ ишонди, халқ ҳам партияга ана шундай ишонч билан қаради. Мана шунинг учун ҳам урушнинг дастлабки ойларидаги ҳалокатли оғир шароитда коммунистлар бутун совет кишиларини уруш даврининг кечиктириб бўлмас вазифаларини ҳал қилишга кўтардилар. 1941-1942 йилларнинг қишидаёқ душман Москва яқинида ва бошқа бир қатор қуролли кураш участкаларида шундай қақшатқич зарбага учрадики, бу зарба гитлерчилар армиясининг енгилмаслиги ҳақидаги афсонани пучга чиқарди. Бу бизнинг биринчи катта ғалабамиз эди. Унинг кетидан фашист босқинчиларни Волга бўйлари ва Курск остоналарида тор-мор келтириш бошланди. 1944 йилдаги ва 1945 йилнинг бошидаги шиддатли ҳужум операциялари натижасида СССР Қуролли Кучлари гитлерчи босқинчилар вақтинча қуршаб олган мамлакатимиз территориясини батамом озод қилди ва фашист ваҳшийлар уясига кириб борди. 1945 йилнинг майида Совет қўшинлари Ғалаба байроғини рейхстаг устига қададилар.

Улуғ Ватан урушидаги ғалабамиз СССРнинг бир вақтлар ҳаққоний равишда «чипта ковушлик» чор Россияси эмас, балки қудратли социалистик давлат эканлигини бутун дунё халқлари олдида яққол намойиш қилди. Совет ижтимоий ва давлат тузумининг капитализмга нисбатан устунлигини исбот этди.

1945 йил баҳорида Ғарб халқлари Волга қирғоқларидан Эльбагача бўлган машаққатли йўлни жанглар билан босиб ўтган совет қўшинларига қойил қолган эдилар. Ҳатто бизнинг душманларимиз ҳам ўз қудрати жиҳатидан Совет Армиясига тенг келадиган Қуролли Кучлар дунёда йўқлигини тан олишга мажбур бўлган эдилар.

Шуниси ачинарлики, ғарб давлатлари ҳукуматлари эндиликда буларнинг ҳаммасини унутиб қўйдилар. Бунинг устига улар герман милитаризмини яна тиклаб, гитлерчиларнинг реваншчилик ниятларини ҳар томонлама қўллаб-қувватламоқдалар. Ярим миллион армия тўплаган Ғарбий Германия реваншчилари ҳозир зўр бериб ядро кучларини бошқариш пультига интилмоқдалар.

Бироқ ҳарбий авантюралар ишқибозлари гитлерчилар Германиясини қақшатқич зарбага учратган Совет Қуролли Кучлари урушдан кейинги ўн тўққиз йил мобайнида бутунлай янгиланиб, ўз тараққиётида янги, улкан сакрашни амалга оширилганлигини ўйлаб кўришлари керак.

Ишонч билан айтиш мумкинки, ўтган ўн йилликда бизда сифат жиҳатдан янги Қуролли Кучлар пайдо бўлди. Аввало Н. С. Хрушчевнинг ташаббуси билан стратегик аҳамиятга эга бўлган ракета қўшинлари тузилди. Уларнинг жанговар имкониятлари чексиздир. Қуруқликдаги қўшинлар, ҳарбий-денгиз флоти ва авиация тубдан қайта ташкил қилинди, техника жиҳатидан қайта жиҳозланиб, қайтадан қуроллантирилди. Қуролли кучларнинг алоҳида мустақил тури қилиб ажратилган мамлакатнинг ҳаво ҳужумига қарши мудофаа қўшинлари душман самолётларинигина эмас, балки баллистик ракеталарнинг йўлини ҳам тўсишга қодирдир.

Совет ҳукумати ва КПСС Марказий Комитети давлатимиз Қуролли Кучлари жанговар қудратини ошириш ҳақида доимий ғамхўрлик қилиш билан бирга, бутун социалистик лагерь ҳарбий қудратини кучайтиришга ҳам катта эътибор бермоқдалар. Агрессив Шимолий атлантик блоки тузилганлигига жавобан Европадаги социалистик мамлакатлар ўз мудофаа кучларини Варшава Шартномаси доирасида бирлаштирдилар. Бу Шартнома реваншчилар, агрессия тарафдорларини қатъий огоҳлантириш учун хизмат қилади.

Бизнинг партиямиз ва Совет ҳукумати аввалгидек халқаро кескинликни юмшатиш учун кураш йўлида ўз кучларини аямайди. СССР ҳукумати ҳарбий бюджетни яна анча қисқартиришга қарор қилди. Ўтган йил охирида Никита Сергеевич Хрушчев территория жанжалларини ҳал қилишда куч ишлатишдан воз кечиш ҳақида давлат бошлиқларига чақириқ билан мурожаат қилди. Қуролланиш пойгасини камайтириш ва халқаро кескинликни юмшатиш юзасидан тадбирлар ҳақидаги СССР ҳукумати Меморандуми эълон қилинди. Яқиндагина эса Совет ҳукумати бу муҳим масалада янги қадам қўйди. Плутоний ишлаб чиқариш бўйича атом реакторлари қурилишини тўхтатиш ҳақида ва ядро қуроли учун уран-235 ишлаб чиқаришни кескин камайтириш ҳақида таклиф киритди.

Дунёда биринчи социализм мамлакати ер юзида мустаҳкам тинчликни таъминлаш учун барча чораларни кўрмоқда. Шу билан бирга империалистлар тўла ва батамом қуролсизланишни чинакамига амалга оширмагунларигача халқимиз ўз давлатининг мудофаа қудратини мустаҳкамлайверади.

Ленин васиятларига содиқ бўлган Ватанимиз ҳимоячилари СССРга ёки бошқа социалистик мамлакатларга ҳужум қилишга уринаётган ҳар қандай агрессорни тор-мор келтиришга тайёр турганликлари ҳақида партия Марказий Комитетини, ҳукуматни ва халқни ишонтирадилар. Ўтган урушда қозонган ғалабамиз Совет Армияси ва Ҳарбий-денгиз флоти жангчиларини бутун дунёда тинчлик учун содиқ хизмат қилишга руҳлантиради.

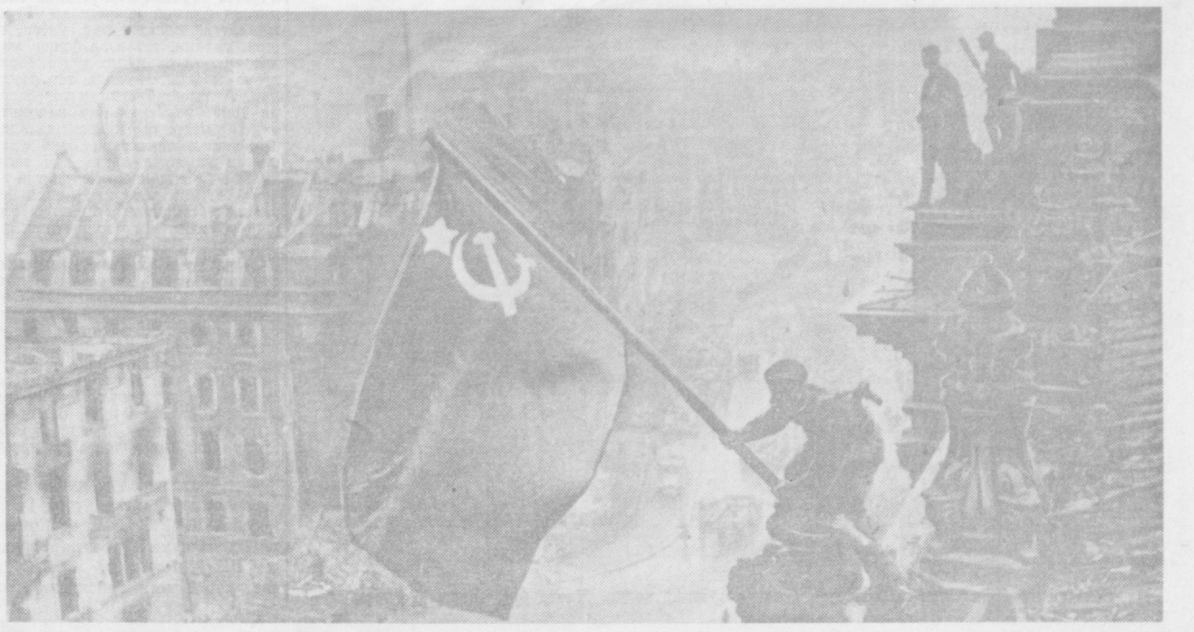

Рейхстаг устида ғалаба байроғи. (ТАСС фотохроникаси)

ПОСБОНЛАР

Тун. Танклар ўз жойларидан қўзғолиб қоронғуликда ғойиб бўлишди. Уларнинг ҳаракат қилаётганлигини гусеницаларнинг товушидан, фонарларнинг тебранишларидан билиш мумкин эди. Ниҳоят, бошқариш пультига сержант Земовец экипажини чақириб қолишди. Офицер сержантга отиш қоидалари ҳамда машқни бажаришга оид саволлар берди. Сержантнинг дадил ва аниқ жавобларидан унинг жангга жуда яхши тайёргарлик кўрганлиги сезилиб турарди.

— Жуда яхши,— деди офицер,— қандай отишингизни кўрамиз.

Жангчилар машинага чиқишди. Танк командири наводчик ўрнида туриб экипаж аъзоларига қарабқараб қўяди. У хамма экипаж аъзоларининг вазифасини пухта ўрганиб олган. Жумладан танкни қандай бошқаришни, ундаги қуролларни яхши билади. Ҳозир эса унинг мерганлиги синовдан ўтади.

Сержант Земовец машина силжиши биланоқ нишонни дастлабки мўлжалга олабошлади. Бу бир неча секунд вақтни тежаб қолишга имкон беради. Мўлжал кўриниши билан нишонни аниқлаш ва электроспускни босиш унчалик қийин иш эмас.

Бироқ нишон ҳа деганда кўрина бермади. Яшил нур нишон кўриниши лозим бўлган жойни хира ёритмоқда. Тўп затвори оҳиста ғижирлади. Ефрейтор Серебрянников башняни ёритиб турган плафон лампани ўчириб қўйди.

«Ўз ишини яхши билади,— деб ўйлади Земовец ефрейтор тўғрисида,— ўқ отувчига ҳалал бермасин деб шундай қиляпти». Ҳа, танкчи Серебрянников моҳир жангчи, ўз касбининг устаси. У лозим бўлган тақдирда танк командирининг вазифасини ҳам, машина бошқаришни ҳам бемалол уддалайолади. Снарядлар мўлжалга бориб тегиши учун экипаж астойдил ҳаракат қиларди. Земовец озгина хато қилса экипажнинг бутун меҳнати бекор кетиши турган гап. Шунинг учун ҳам у айниқса хушёр. Земовец зим-зиё бўшлиққа диққат билан тикилиб, нишоннинг пайдо бўлишини кутади. Бирдан унинг кўзига оқ тўртбурчак—ерга кўмиб қўйилган «душман» танкининг башняси кўринди.

— Мўлжалга олинг!— деди командир.

Земовец ҳам нишонни кўриб турарди.

— Нишонни кўряпман,— деди у механикка қараб — машинани тўхтатинг!

Сержант Толстенко — тажрибали механик. У машинани силкитмай, оҳиста тўхтатди. Земовец эса тез ва аниқ ҳаракат қилиб, электроспускни босди. Олов йўл зимистонлик бағрини тилиб, нишон томон учиб кетди.

— Яхши,— деди Серебрянников.

Танк экипажи кейинги тўхташ жойида ҳам аниқ ва чаққон ҳаракат қилди. Бу сафар ҳам снарядлар мўлжалга бориб тегди. Кейинги нишонни пулемет ёрдамида бартараф қилишга тўғри келди. Сержант Земовец бу гал ҳам ўзининг моҳир жангчи эканлигини намойиш қилди.

«Жанг» тугади. Командир Земовецга ташаккур эълон қилди. Ўртоқлари эса уни қизғин табрикладилар.

Сержант Земовец экипажи коммунист, офицер Ефим Данилович Петрачук командирлик қилаётган ротада ўзининг намунали хизмати билан ҳамманинг ҳурматига сазовор бўлаётир.

Л. ФЕДОРОВ,
Подполковник.

ТИНЧ ДОН ҚИРҒОҒИДА

Фронт чизиғи тинчоқар Дон дарёсининг қирғоғидан ўтади.

— Сен яшаган уйнинг остонаси —шу ерда, —дейди командир Усмон Холиқовга қараб —Сенинг маҳалланг Украина ва Белоруссия. Биродарларинг туғилган уйлар эса уларнинг тақдири сингари бир-бирига яқин...

...Янги кун бошланиши билан жанг қизиб кетди. Ўқчилар ҳужум бошлашди, бироқ уларнинг қаршисидаги учта гитлерчилар пулемети тинимсиз қўрғошин ёғдирмоқда эди.

— Ўз уйингдан газандани ҳайда! —деб қичқирди ўзига ўзи Усмон ва олға қараб эмаклаб кетди.

Гитлерчилар уни кўриб қолишди. Уч тарафдан ўзбек йигити устига ўқ ёмғири ёғарди. Учта пулемет бир кишини мўлжалга олиб, унга қарши ўт очмоқда эди. «Ишонасизми, —деб ҳикоя қилади кейинчалик Усмон, —ўлим устимга бостириб келаётибди-ку, лекин мен олдинга эмаклайман.»

Ниҳоят у мўлжалланган жойга етди: ўз халқининг содиқ фарзанди, Советлар Ватанининг содиқ ҳимоячиси душман уясига граната иргитиб пулеметлар овозини ўчирди. Ана шунда Усмонинг жанговар дўстлари —рус ва тожик, украин ва қирғиз, белорус ва татар жангчилари кучли «Ура» билан ҳужумга отланишди. Баходир ўзбек жангчиси очган йўлдан улар олға қараб бориб, душманни анча орқага улоқтириб ташлашди.

«Фрунзевец» газетаси (1943 йил, 18 март).

ДОВЮРАК ДЕСАНТЧИЛАР

Булутлар орасида кумушранг лочинлар учиб бормоқда. Уларнинг бортида довюрак десантчилар жойлашган.

Командир картадан кўзини узмайди. Биз «душман» жойлашган ердан учиб ўтаяпмиз. Вазифа — унинг орқа томонига ўтиб асосий истеҳкомини штурм қилиш. Тун олға силжишимизга бир мунча қулайлик туғдиради. Лекин унинг хавфли томони ҳам бор. Белгиланган районга тушиш ва йиғилиш пунктига ўз вақтида тўпланиш мушкуллашади. Бунда жангчилардан зўр уюшқоқлик ва қаттиқ интизом талаб қилинади. Бу вазифа муваффақият билан ҳал қилинди. Лекин энг асосийси олдинда — Ғарб томондаги муҳим тепаликни ишғол этиш лозим. Жангчилар жимгина йўлга тушишди. Осмонда қизил ракета пайдо бўлди. Буни разведкачилар олдинда «душман»нинг кичик группаси бор деб тушинишади. «Жанг» бўлиши муқаррар.

Душманни янчиб ташлаш, вазифаси пулемётчиларга юклатилди. Қолган жангчилар шиддат билан тепаликка уч томондан ҳужум бошладилар ва қисқа муддатли жангдан сўнг муҳим объект штурм билан олинди.

Офицернинг буйруғига биноан ҳимоя линиялари учун чуқурлик кавланди, ўт очиш нуқталари пухта қилиб яширилди. «Душман» оз сонли десантни шиддатли атака билан суриб чиқариш учун ҳар томондан ҳужум бошлади. Лекин сержантлар Ильин, Рожнов, Ковчинский бўлинмаларининг солдатлари отган ўқ ёмғирига учрашди. «Душман» улоқтириб ташланди. Тунги жангда десантчилар ғалаба қозонишди.

А. МАҚСУДОВ,
Гвардиячи ефрейтор.

Сиз суратда кўриб турган ефрейтор Жаҳонгир Мусабеков жанговар-сиёсий тайёргарлик аълочиси. У ғалаба кунини янги ютуқлар билан кутиб олди.

А. Асанов фотоси.

КОММУНИСТ ЖАСОРАТИ

Отишмалар бироз тиниб турганидан фойдаланиб, партия бюросининг аъзолари блиндажга мажлисга тўпланишди. Кун тартибида биргина — ўртоқ Бакаловни партияга қабул қилиш масаласи турарди. Артиллерия снаряди гилзасидан ясалган ис чироқнинг хира нурида жангчиларнинг порох тутунидан қорайиб кетган юзлари кўзга ташланади. Уларнинг ҳаммаси бундан бир неча минутгина илгари жанг майдонида эди. Содиқ дўст — автоматнинг стволи ҳали совуб улгурмаган.

Партия бюросининг секретари гвардия сержанти Михаил Ильич Бакаловнинг Совет Ватани учун энг оғир бўлган шу кунларда коммунистлар сафида бўлишни орзу қилиб берган аризасини ўқиб эшиттиради.

— Биографиясини эшитайлик, — таклиф қилди партия бюроси аъзоларидан бири.

Михаил Ильич стол яқинига келди-да, гап бошлади:

— Биографиям жуда қисқа, — деди у ҳаяжон билан. — 1921 йилда Фарғонада туғилганман. Кейин онам билан бирга Житомирга кўчиб келдик. 7-синфни тамомладим. Бироз вақт магазинда сотувчи бўлиб ишладим. Сўнгра армия сафига чақирилдим. Ўшандан бери миномётчилар орасидаман. Қасамномада кўрсатилганидек хизмат қиляпман.

— Мана буни нима учун олгансиз? — сўради мажлисда иштирок этаётганлардан бири сержантнинг кўксидаги «Жасурлик учун» медалига ишора қилиб.

— Ўртоқлар билан «тил» олиб келгани борган эдик, — деди Михаил Ильич паст овоз билан.

Ўртоқ Бакалов командир бўлган миномётчилар расчёти ротадагина эмас, балки бутун қисмга яхши маълум эди. Улар ажойиб жанг қилишади, қисмнинг энг яхши миномётчиларидан. Гвардия сержанти Бакалов бир овоздан Коммунистик партия аъзолигига қабул қилинди. Партия бюроси мажлисида қатнашган ўртоқлари Михаил Ильични самимий табриклашди.

— Энди жангга коммунист бўлиб кирасиз, — деди партбюро секретари капитан Захаров сержантнинг қўлини сиқиб, — ишонаманки, Ленин партиясининг аъзоси деган номни шараф билан оқлайсиз.

— Раҳмат, қадрдонларим, — деди Михаил қувончидан энтикиб. — Севимли Ватаним учун, жонажон Коммунистик партиям учун жонимни ҳам қурбон қилишга тайёрман!

Гвардиячилар ҳужумга тайёрланишарди. Михаил Бакалов ўз қўл остидаги жангчиларни жанговар қуролни яхши эгаллашга, бирор хизматдош ўртоқ сафдан чиқиб қолганда дарҳол унинг ўрнини эгаллай билиш, расчёт составы камайиб қолганида ҳам душманга сира ён бермай жанг қилишга ўргатар эди. Машқ вақтида жангчилар обдон чарчагунларигача ишлашарди. Лекин уларнинг ҳеч бири Бакаловнинг талабчанлигидан шикоят қилмасди. Негаки, улар Суворовнинг: «Машқда тер кўп бўлса —жангда қон кам бўлади» деган шиорини яхши билишарди.

Кунларнинг бирида тонг ёришиши билан миномётчилар ўт очиш позицияларини эгаллашди. Улар ўз ўтлари билан ҳужумга бораётган пиёда аскарларни қувватлаб туришди. Душман истеҳкомига бехато бориб тушаётган миномётлар фашистларнинг траншеяси, дзотлар ва пулемёт точкаларини остин-устун қилиб юборар эди.

Гитлерчилар бўлса эгалланган позициялардан чекингилари келмай, ўлиб-қутулиб қаршилик кўрсатишарди. Аммо совет жангчиларининг кучи ва ҳужумкорлигига нима бас кела оларди! Ҳақ иш учун жанг қилиш ҳиссиёти уларни олға бошларди. Гвардиячилар қадам-бақадам олға силжиб, она тупроқни фашист иблисларидан тозалашарди.

Михаил Ильич гитлерчилар позициясига ёрдам учун янги кучлар келаётганини кўриб қолди. У солдатларга тез ва аниқ ҳаракат қилишни буюрди. Ўзи эса нишонгача бўлган оралиқни тез аниқлаб, миномёт ўқлари бориб тушганда рўй бераётган айрим хатоликларни тўғрилаб турди.

—Михаил Бакаловнинг миномётчилар расчёти ҳаракат қилаётган бўлинмага қарши гитлерчилар контратака тайёрлай бошлашди. Улар ҳужум қилиб бораётганларга даҳшатли артиллерия ва пулемёт ўқларини ёғдиришди. Жангчиларимиз олға силжишни тўхтатиб, ерга ётишга мажбур бўлишди. Бу қийин аҳволнинг хавфли оқибатини тушунган Михаил Бакаловнинг миномётчилар расчёти дарҳол тепа ортига яширинди-да, фашист траншеяларига мина ёғдира бошлади. Гитлерчилар контратакани тўхтатишга мажбур бўлди. Бироқ орадан бироз вақт ўтгач, душман томон яна контратака бошлади.

Михаил Бакалов флангларда қўл жанги бошланиб кетганлигини кўриб қолди. Гвардиячилар юриб кетатуриб душманга ўқ узишар, штик ва прикладларни жасурлик билан ишга солишарди. Атроф душман мурдалари билан тўлиб кетди. Аммо фашистларга янги кучлар тўхтовсиз келиб турарди. Орқа тарафдан эса уларни артиллерия қўллаб-қувватларди. Дайди ўқлардан бири миномёт наводчигини сафдан чиқаради, ўқ ташиб берувчини ҳам снаряд парчаси қаттиқ жароҳатлади. Аммо миномёт овози тинмади. Бакаловнинг бир ўзи миномётни ҳам ўнглаб, ҳам миналар ташиб, ҳам нишонга тўғрилаб душманга даҳшат солишда давом этди. Душман халқаси жуда яқин келиб қолди. Гвардиячи фашистларнинг манфур башараларини жуда яқиндан кўрди. Миномётдан отиш мумкин бўлмай қолгач, коммунист қўлига автомат олиб фашистлар сафининг энг қуюқ жойини мўлжаллаб, ажал уруғини ёғдира кетди. Гитлерчилар жасур жангчининг қаердалигини сезиб олиб, коммунист Бакаловга ўқ ёғдирадилар. Яраланган сержант ҳушдан кетиб йиқилади.

Михаил Бакалов траншеяда душманлар орасида ҳушига келади. Унинг ёнгинасида гитлерчи офицер ўтирарди. У совет жангчисидан қисмининг номерини, қаердан келганини, командирининг ким эканлигини сўрарди. Михаил Ильич бўлса лом-мим демай, душман башарасига тик қараб турарди. Совет жангчисининг бундай совуққонлигидан ғазабга келган жаллод Михаилнинг жароҳатланган оёғига бир туширади. Лекин Михаил тишини тишига қўйиб, беҳисоб оғриқларга бардош берди, душманга ҳеч сир айтмади. Унинг фикри-хаёли блиндажда, уни партия сафига қабул қилган қуролдош дўстларига берган қасами билан банд эди.

Ҳужум қилиб келаётган қўшинларимизга янги куч, — шонли «катюша»лар етиб келди. Гитлерчилар оёғи куйган товуқдай типирчилашиб қолишди. Улар қуролларини ташлаб, дуч келган томонга қочаверишди. Лекин бегуноҳ тўкилган қонлар уларни ёқасидан ушлади. Фашистларнинг кўпи ўлди, асрга тушганлари ҳам анчагина бўлди. Душман позицияларини эгаллаган жанговар дўстлар Михаил Ильични траншеяларнинг биридан топиб олишди. Душманнинг чидаб бўлмас қийноқларига қарамай, коммунист Бакалов ҳаёт эди. Дўстлари унинг яраларини боғлаб, қўлларида кўтариб медицина-санитария батальонига олиб келишди.

Гвардиячининг қаҳрамонлиги тўғрисидаги хабар бутун мамлакат бўйлаб тарқалди. «Правда» газетасида «Сержант Бакаловнинг жасорати» сарлавҳали корреспонденция босилиб чиқди. СССР Олий Совети Президиумининг Фармони билан сержант Михаил Ильич Бакаловга Совет Иттифоқи Қаҳрамони унвони берилди.

Коммунист Бакаловнинг жасорати Коммунистик партия ва севимли Ватанга чексиз муҳаббат ва садоқатнинг ёрқин намунасидир. Совет халқи Улуғ Ватан урушида Бакаловга ўхшаш минглаб жасоратли фарзандлари туфайли буюк ғалабага эришди.

Ф. ЛОБЗИН,
Гвардия подполковниги.

ЖАНГОВОР ЙЎЛ

«Куйбишев район ҳарбий комиссариатига. Консерва заводининг ишчиси Ҳожиғани Ҳасанбоевдан — ариза. Мени ҳарбий хизматга чақиришингизни, Ватан мудофааси учун курашда иштирок этишимга рухсат беришингизни сўрайман.»

Бу воқеа 1939 йил ёзида бўлган эди. Финляндия қўшинларининг Ватанимиз тупроғига бостириб кирган дастлабки кунлардаёқ Тошкент шаҳар Куйбишев район ҳарбий комиссариатига ёш мастер Ҳожиғани Ҳасанбоевдан ариза тушди. Ҳарбий комиссариатдагилар ўйланиб қолишди. Негаки, ўша пайтда мастерлар — завод ишлаб чиқаришининг юраги ҳисобланар эди. Лекин Ҳожиғани ўз фикрида қаттиқ туриб олди. Ўз ихтиёри билан Киев ҳарбий округига жўнатилди. Тадбирли, жасур жангчи тез орада бўлим командири бўлиб ишлай бошлади.

Қисм командирининг тавсияси билан 1939 йил декабрь ойида ёш жангчи Житомир шаҳридаги ҳарбий билим юртига ўқишга юборилди. Ҳожиғани Ҳасанбоев лейтенант унвонини олганидан кейин орадан бир ой ўтар-ўтмас Улуғ Ватан уруши бошланиб кетди. Рота командири она-Ватаннинг ҳар бир қарич тупроғи учун фашистлар билан жон олиб жон бериб курашаётган жангчилар сафида бўлди. 1941 йил сентябрида, Днепр бўсағасида бўлиб ўтган даҳшатли жанглардан бирида у оғир ярадор бўлиб ҳарбий госпиталга тушди. Кейин Ўзбекистонга жўнатилди. Ёш командир жароҳатининг оғирлигига қарамай тинч туролмади. У ўзбек қўшинлари бригадасига командирлик қила бошлади. Фрунзе номли ҳарбий академия қошидаги малакани ошириш курсини битиргач, яна фронтга жўнади.

Толмас жангчи Ҳожиғани Ҳасанбоев босиб ўтган уруш йўлларига назар ташласак, кўплаб порлоқ саҳифаларни кўрамиз. У оддий жангчиликдан подполковник даражасига кўтарилди. Партия ва ҳукуматимиз унинг хизматларини муносиб тақдирлади. Ўртоқ Ҳасанбоев икки марта Қизил юлдуз ордени, кўплаб медаллар билан мукофотланди.

Подполковник Ҳасанбоев ҳали ҳам ўзи севган постда ишламоқда. Ҳозир у—Оҳангарон шаҳар ҳарбий комиссариатининг бошлиғи. Эл-юрт осойишталиги учун куч-ғайратини сарфлаб келаётган тажрибали жангчи, ёш авлодни Ватан учун, эл учун толмас курашчилар қилиб етиштиришга муносиб ҳисса қўшмоқда.

Х. МУҚИМОВ,
Н-қисм жангчиси.

БУ САҲИФАНИ «ФРУНЗЕВЕЦ» ГАЗЕТАСИ ХОДИМЛАРИ УЮШТИРГАН.

ИНСОН ҚУДРАТИ

ЗАРАФШОН ЭСКИ ЎЗАНИГА ҚАЙТДИ

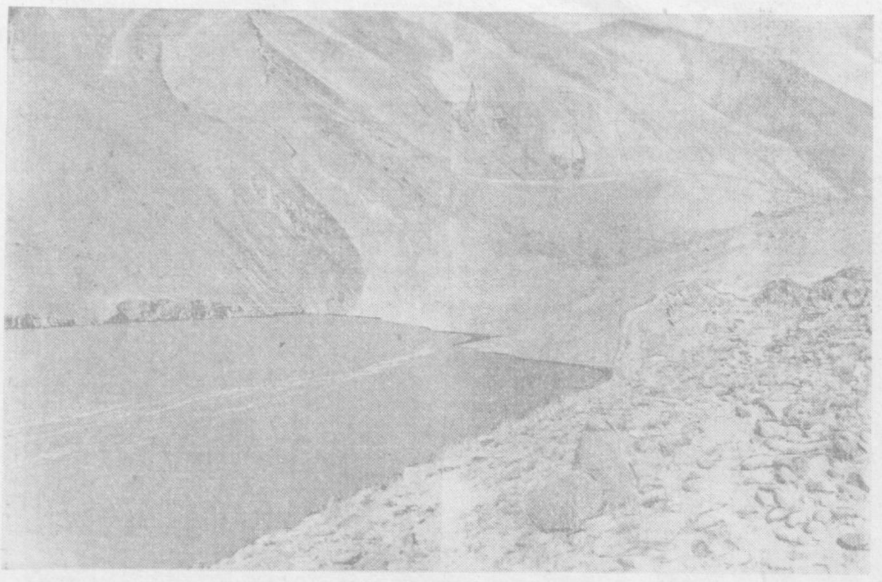

Худди мана шу ерда ўйноқи Зарафшон сувлари тўсилиб қолди. Чапда бир қисми ағдарилиб тушган Сўхта тоғи.

24 апрель куни Сўхта тоғининг бир қисми ағдарилиб тушиши натижасида ўйноқи Зарафшон дарёсининг йўли тўсилиб қолди. Кўп кунли ва қаттиқ ёғингарчилик натижасида кенг пахтазор ва мевазорларимизга ўзининг ҳаётбахш сувини олиб борадиган дарё ўзанига 50 миллион кубометр ҳажмида тоғ жинси ағдарилиб тушди. Зарафшоннинг икки ирмоғи — Фан дарёси ва Матчан дарёсидан келаётган баҳор сувлари тўпланиб, жуда тезлик билан сунъий кўл ҳосил бўла бошлади. Кўлдаги сув ҳар куни ўрта ҳисобда 6—7 миллион кубометрдан кўпаяберди. Қадимги ва ҳамиша навқирон Айний қишлоғидан юқорироқдаги дарё устига қурилган кўприк хаш-паш дегунча сув остида қолиб кетди. Шу кундан бошлаб водида қудрати зўр инсон билан табиат ўртасида қаттиқ жанг бошланди.

Чўққилари кўк билан ўпишган Сўхта тоғи ўз қилган ишидан ўзи мамнундек ғурур билан турарди. Унинг ағдарилиб тушган қисми ҳам худди қаддини ростлаётган тоғдек мағрур эди. Табиат ўзича дерди: хўш қалайсан энди, инсон — қудратимга тан берасанми? Кичкинагина бир зарб билан ҳаммаёқни остин-устун қилиб юбордим-ку! Инсон эса дерди: йўқ, ҳали кўрамиз — ким-кимдан зўрлигини. Унумдор ерларимизга ҳаёт сувини берадиган, ўз номи билан ҳар томчиси зарга арзигудек дарёмиз жиловини сенга бермаймиз, ҳали тан берарсан ўзинг бунга.

Ҳа, ўша кундан бошлаб икки ўртада қаттиқ кураш кетди. Бу шунчаки кураш эмас, балки чинакамига жанг эди.

Айний қишлоғи кўҳна ва узоқ тарихга эга бўлган жойдир. Унинг номи бундан минг йиллар илгари ҳам маълум эди.

Шу ерлик колхозчилардан Шариф Шамсиев ва Ражаб Одинаев ўша — 24 апрель куни соат бирларда Зарафшон дарёси бўйида эдилар. Улар юз берган воқеани ўз кўзлари билан кўришган. Авалига билинар-билинмас даражада ер қимирлагандек бўлган, сўнг баҳор ёмғирларидан ивиб кетган Сўхта тоғининг бир қисми ажралиб пастга туша бошлаган. Бирдан зарб билан тоғнинг бир қисми узилиб, катта шовқун-сурон билан дарё оқадиган чуқур жарликка ағдарилган. Гумбирлаш овозлари тоғдан-тоғга урилиб бутун водига ёйилган. Колхозчилар ўзларига келиб атрофга назар ташлаганларида ер-кўкни чанг-тўзон қоплаган эди. Қизиқ, тоғнинг тепасида яккаю-ягона бир туп дарахт бор эди. Эндиликда у дарёнинг ўнг томонига ўтиб қолибди...

Қадимги тарихий ёдгорликларга бой бўлган кўҳна Самарқанддан 160 километр узоқликда бош айтиб ўтганимиз Айний қишлоғи жойлашган. Худди шу ерда табиат стихиясига қарши кураш штаби жойлашди. Воқеа рўй бергач, Москва, Ленинград, Тошкент, Душанба ва бошқа шаҳарлардан бу ерга рейсдан ташқари самолётлар билан таниқли мутахассислар — геологлар, гидрометеорологлар, ирригаторлар, портлатувчилар кела бошлашди. Икки қардош республикалар — Ўзбекистон ва Тожикистон республикаларининг раҳбар ходимлари, ҳукумат комиссиясининг аъзолари доимо шу ерда бўлишди. Бутун мамлакат ёрдамга келган эди. СССР Министрлар Совети ҳузуридаги гидрометеорология хизмати бош бошқармасининг бошлиғи. Совет Иттифоқи Қаҳрамони, академик ўртоқ Е. Федоров ҳам шу ерга келди. Бу ерда, олиб борилган жуда катта ишларнинг ҳаммасига СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари ўртоқ И. Т. Новиков раҳбарлик қилди.

Сўхта тоғининг этакларида табиат билан олишув кетаётганида Айний қишлоғида ҳам, шунингдек Зарафшон дарёсининг қуйи оқимида жойлашган бошқа қишлоқларда ҳам осойишталик ҳукм сурди. Ҳовлиқиш, ҳадиксираш каби ҳоллар бўлмади. Ҳамма кундалик ўз иши билан машғул эди. Аҳолининг кўнгли тўқ. Чунки табиат билан шу ишнинг кўзини биладиган, иродаси кучли кишилар олишаяпти. Ўша кунлари Зарафшон водисини таниб бўлмас эди. Юзлаб кишилар, жуда кўп бульдозерлар, автомашиналар ва бошқа техникаларнинг ҳайқириғи кенг, водийни тутиб кетган эди. Тоғ тепаларига ўрнатилган кучли прожекторлар, сон-саноқсиз электр чироқлари бу ернинг қиёфасини бутундай ўзгартириб юборганди. Кишилар кунни тунга, тунни кунга улаб ишлар эди. Атроф қишлоқларнинг аҳолиси бу ерда олиб борилаётган ишларда актив иштирок этишди. Панжикент ишлаб чиқариш бошқармасидаги биргина «Ўзбекистон» колхозидан 500 киши ишлади.

Тоғлар оша учиб келаётган вертолёт ва самолётлар тез-тез кўзга ташланиб турарди. Улар мутахассисларнинг янги группаларини ва зарур ускуналарни келтирарди. Самарқанд—Айний «ҳаво кўприги» узлуксиз ишлаб турди.

Хўш, юз берган аҳволни нима қилиш керак? Мутахассислар олдида шу савол кўндаланг турарди. Кун сайин катталашиб бораётган сунъий кўл сувини қайси йўл, қайси усул билан қуриб қолган Зарафшоннинг ўзанига яна қайтариш мумкин? Бу саволга жавоб турлича бўлди. Хилма-хил вариантлар ўртага ташланди. Бир группа мутахассислар Зарафшоннинг кўмиб ташланган эски ўзанидан бироз пастроқдан канал очишни маслаҳат кўрдилар. Агарда бу иш ҳозирги замон техникаси билан бажарилса, кам деганда икки ой вақт талаб қилар эди. Лекин юз берган аҳвол бу масалани бир неча кун мобайнида ҳал этишни тақоза этарди. Мутахассислар бамаслаҳат фикрлашиб, янги канални портлатиш йўли билан очишни лозим деб топдилар...

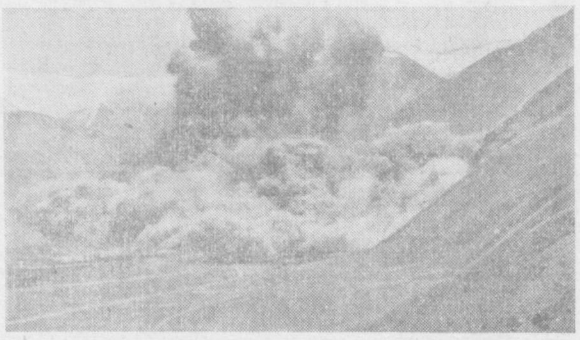

Охирги портлатиш. Унинг акс садолари водий бўйлаб анчагача эшитилиб турди.

Кучли портлаш овозлари атроф-теваракдаги тоғ-дараларда акс садо берарди. Неча-неча юз тонна портловчи моддалар минг-минг тонналаб тош-шағални қўпориб ташлади. Бу ишда Ўзбекистон ва Тожикистон мутахассислари актив иштирок этишди.

Ҳаммаси бўлиб беш марта портлатиш ўтказилди. Шундан сўнг бульдозерлар ишга тушди. Неча юзлаб кишилар қўлларига кетмон ва белкурак олиб, янги канални очишда чарчаш, ҳориш нима эканлигини билмай ишладилар. Турли миллат вакиллари: рус, ўзбек, тожик, украин, татар ва бошқа миллат вакиллари қўлни-қўлга бериб, ягона мақсад йўлида тер тўкдилар. Ағдарилиб тушган тоғ бағрини ёриб, узунлиги бир километр, эни 30 метрлик канал қазилди. Тош-шағал орасидан ёриб ўтказилган ва жуда катта куч талаб қилган бу иш қисқа муддатда — бор-йўғи бир неча кун ичида битказилди. Водидаги бу катта олишув дўстлигимиз қудратини яна бир бор кўрсатди.

5 май куни ҳукумат комиссияси аъзолари ярим кечагача кенгашдилар. Эрта тонгда бирлашган механизация отрядининг бошлиқлари комиссия аъзоларига охирги штурм учун ҳамма нарса тахт эканлиги ҳақида рапорт бердилар. Янги очилган канал билан сунъий кўл ўртасидаги қолган жойни портлатиш йўли билан қўпориб ташлаш ва йиғилиб қолган сувни яна Зарафшонга қайтариш лозим эди.

6 май кундуз куни ҳукумат комиссиясининг раиси ўртоқ С. М. Веселов КПСС Марказий Комитети Президиуми аъзолигига кандидат Ш. Р. Рашидов, СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари И. Т. Новиков, КПСС Марказий Комитети Ўрта Осиё бюросининг раиси В. Г. Ломоносов ўртоқларга каналдаги ишлар тугалланганлиги ҳақида рапорт беради. Янги каналга сув қўйишга буйруқ берилади. Энг сўнгги портлаш бўлади, канал билан сунъий кўл ўртасидаги тўсиқ ағдариб ташланади, сув яна эски ўзани билан оқа бошлайди. Дарёнинг ҳар икки томонида жойлашган колхоз ва совхозларнинг меҳнаткашлари оқиб келаётган сувни хурсандчилик билан кутиб оладилар.

Канал бўйида ана шу қувончли воқеага бағишланиб қисқа митинг бўлди. СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари ўртоқ И. Т. Новиков, Ўзбекистон ва Тожикистон республикаларининг раҳбарлари табиат стихияси билан курашган баҳодирларнинг қаҳрамонликларига юксак баҳо бердилар ва уларни эришилган ғалаба билан қутладилар. Қардош республикаларнинг колхозчилари ва ишчилари КПСС Марказий Комитети ва Совет ҳукуматига стихияни енгишда жуда катта ёрдам берганликлари учун қизғин ташаккур айтишни ва миннатдорчилик билдиришни илтимос қилдилар.

Шу куни бу ерда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Президиумининг аъзолари, Ё. С. Насриддинова, Р. Қурбонов, В. А. Карлов, Тожикистон ССР Министрлар Советининг Раиси А. Қаҳҳоров, Тожикистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари И. Коваль ўртоқлар ҳозир бўлдилар.

Шундай қилиб табиат билан бўлган жангда инсон яна ғолиб чиқди, ўйноқи Зарафшон ўз ўзанига қайтди. Лекин Айний қишлоғидаги штаб ўз ишини давом эттирмоқда. У йиғилиб қолган қарийб 80 миллион кубометр сувнинг бир меёрда оқишини кузатиб турибди.

А. НАУМОВ,
И. СУЛАЙМОНОВ.
Тожикистон ССР,
Айний қишлоғи.

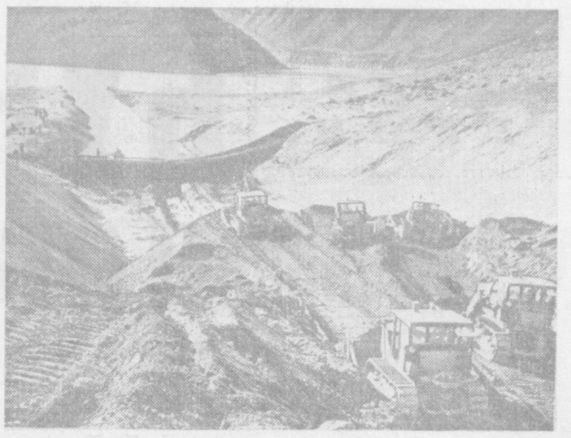

Кучли ер қазувчи турли хил техникаларнинг ҳайқириғи куну-тун тинмасди. Суратда: айланма канал трассасида сув йўлини очиш пайти.

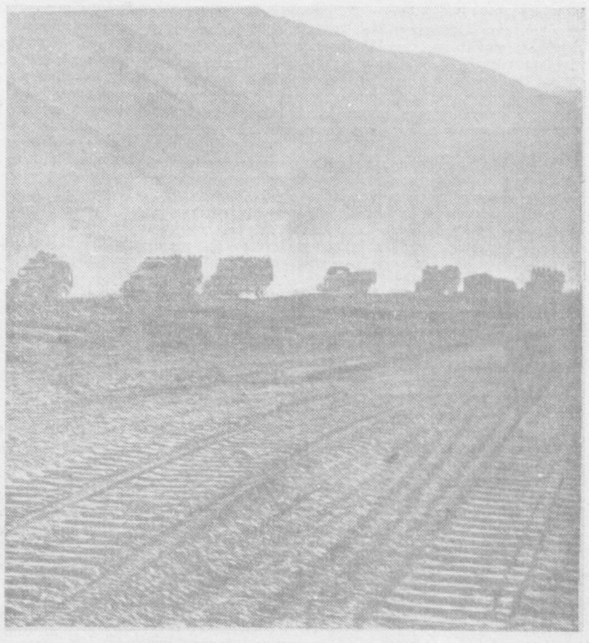

Табиат кишиларимиз иродаси олдида тиз чўкди — ғолиблар ўз уйларига қайтмоқдалар.

Зарафшон яна ўз ўзанига қайтди! Бу ерга Аму-Бухоро канали трассасидан келган бульдозерчилар ўз ишларидан мамнун.

В. Кожевников фотолари. (ЎзТАГ фотохроникаси).

САНЪАТКОРЛАР ТУҲФАСИ

Уни эшитганда тингловчилар, томошабинлар эътибори ўзбек халқининг миллий чолғу асбоблари таратадиган оҳанграбо куйлар, қўшиқлар оғушида қолади. Бу оркестр ташкил топганига чорак асрдан ортиқроқ вақт бўлди.

Ўзбек давлат филармониясининг 60 кишидан иборат бўлган халқ чолғу асбоблари оркестри ўтган йиллар ичида классик ва ҳозирги замон совет композиторларининг асарлари билан ўз репертуарини бойитиб келмоқда. Коллектив республикамиздагина эмас, Ватанимизнинг пойтахти Москвада, Украина, Белоруссия, Грузия, Арманистонда, Ўрта Осиёнинг ҳамма республикаларида ном таратди.

Эл-юрт олқишига сазовор бўлаётган қўшиқчи ва бастакорлардан Коммуча Исмоилова, Сайфи Жалил, Эргаш Йўлдошев сингари ўнлаб кишилар шу оркестрнинг талантли кадрлари ҳисобланади.

Яқин вақтларгача якка тартибда (унисон) қўшиқлар айтиб келаётган филармония солисти, хушовоз қўшиқчи Фахриддин Умаров ўз репертуарларини бойитиш мақсадида оркестр жўрлигида янги-янги ашулалар ижро эта бошлади. Унинг оркестр чолғулари билан яқинда эстрада театри биносида берган концерти томошабинларга ғоят манзур бўлди.

Оркестр республикамиз ва Ўзбекистон Компартиясининг шонли 40 йиллик юбилейи шарафига ўзбек ва қардош совет композиторлари томонидан ёзилган асарларни янгидан тайёрламоқда. Юбилей кунлари бу коллектив жонажон партия, севимли Ўзбекистон ҳақидаги, дўстлик, меҳнатни улуғловчи, пахтакорлар, чорвадорлар, кимёгарлар ҳақидаги куй ва қўшиқларни ижро этади.

Яқин кунларда бу санъаткорлар коллективи солистлардан Фахриддин Умаров, Клара Жалилова, Райим Бунигор ва бошқалар иштирокида Узоқ сафарга — қардош Тожикистон республикаси ва Фарғона водийсига гастролга отланади. Далаларда меҳнат қилаётган, эл-юртга мўл-кўл қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етказиб бериш йўлида садоқат билан ишлаётган қишлоқ меҳнаткашлари орасида бўлиб, 50 дан ортиқ концерт беради.

Халқ хизматида бўлиб, унга эстетик завқ бериш учун ўз устида тинмай ишлаётган бу ижодий коллективга янги муваффақиятлар тилаймиз.

Н. ИНОҚОВ.

Суратларда: (чапдан) 1. Севимли қўшиқчимиз Фахриддин Умаров. 2. Клара Жалилова янги лапарни машқ қилмоқда. 3. Ўзбекистон давлат филармонияси ўзбек халқ чолғу асбоблари оркестри дирижёр Саид Алиев раҳбарлигида навбатдаги гастролга тайёрлик кўраётир.

ФУТБОЛ

„ПАХТАКОР“ ҲАМОН ПЕШҚАДАМ

«Пахтакор» бу сафар майдонга бироз ўзгарган составда тушди. Ҳимоячи Ш. Исмоилов ўрнини Р. Зокиров, марказий ҳужумчи Г. Красницкий ўрнини С. Мелкумов эгаллади. Риганинг «Даугава» командаси тошкентлик футболчилар билан бўлган учрашувда аввалги минутларда устунликни ўз қўлларига олдилар. Биринчи тайм ҳам 1:0 ҳисобида уларнинг фойдасига тугади. Аммо учрашувнинг иккинчи ярмида ҳамшаҳарларимиз бўш келишмади. Авалига Мелкумов (56-минутда) кейинчалик эса Тожиров (82-минутда) иккита тўп киритдилар ва ўйинни 2:1 ҳисоби билан ўз фойдаларига якунладилар.

Группамизнинг энг кучли командаларидан бири «Черноморец» (Одесса) футболчилари Новосибирскда маҳаллий армиячиларга 0:2 ҳисобида ютқазиб қўйдилар. «Жальгирис» (Вильнюс) командаси ўз майдонида «Энергетик» (Душанба) устидан 3:0 ҳисобида ғалаба қозонди.

Шу группадаги қолган учрашувлар қуйидаги натижаларни берди: «Динамо» (Ленинград) —«Заря» (Луганск) —0:1, «Строитель» (Ашхобод) —«Кубань» (Краснодар) —1:1, «Локомотив» (Челябинск) — «Авангард» (Харьков) —1:1.

Шу кунгача командаларнинг турнир жадвалидаги аҳволи қуйидагича:

Командалар	Ўйин	Тўплар	Очко
«Пахтакор»	6	16—6	10
«Жальгирис»	6	10—4	10
«Локомотив»	6	9—5	8
СКА	7	6—7	8
«Заря»	6	7—3	7
«Черноморец»	7	7—8	7
«Авангард»	5	6—4	6
«Строитель»	7	6—7	6
«Даугава»	6	4—4	5
«Динамо»	6	5—8	5
«Кубань»	6	4—7	4
«Энергетик»	7	5—16	3
«Волга»	5	4—10	1

ЖАҲОН ЯНГИЛИКЛАРИ

БИН БЕЛЛАГА ЮКСАК МУКОФОТ

СОФИЯ, 7 май. (ТАСС). Жазоир Халқ Демократик Республикасининг президенти Бин Белла бугун Болгария Халқ Республикаси Халқ мажлиси президиумининг раиси Георгий Трайков ҳузурига борди.

Г. Трайков Болгария Халқ мажлиси президиумининг Аҳмад Бин Беллани Георгий Димитров ордени билан мукофотлаш тўғрисидаги фармонини ўқиб эшиттирди. Бу орден билан Аҳмад Бин Белла Жазоир халқининг мустамлакачиликка ва империализмга қарши, бутун дунёда тинчлик учун олиб борган миллий озодлик курашида ҳамда Болгария ва Жазоир халқлари ўртасида самимий дўстликни ва қардошларча ҳамкорликни ривожлантиришда жуда катта хизматлар кўрсатганлиги учун мукофотланганлиги фармонда қайд қилинади.

Жазоир ҳукумат делегациясининг аъзолари ҳам Болгария орденлари ва медаллари билан мукофотландилар.

Президент Бин Белла юксак мукофотлар учун ўз номидан ва делегация аъзолари номидан Болгария Халқ мажлиси президиумига самимий ташаккур изҳор қилди.

Сўнгра, Бин Белла билан Г. Трайков самимий, дўстона суҳбатлашдилар.

Бугун Бин Белла ва Жазоир ҳукумат делегациясининг аъзолари Болгария ташқи ишлар министри Иван Башев билан бирга Георгий Димитров мавзолейини зиёрат қилиб, гулчамбар қўйдилар.

ҲОМИД АЛЖАЙФИЙ

(СПРАВКА)

Яман Араб Республикасининг бош министри Ҳомид Алжайфий 1918 йили Яманнинг Ҳамдан вилоятида туғилган. У, таъсирли Ҳамдан қабиласига мансубдир. Алжайфий бошланғич маълумотни Санода олди. 1932 йили Алжайфий Санодаги ҳарбий мактабга ўқишга киради. У, ҳарбий таълимни 1938 йили Бағдодда тамомлайди, сўнгра Санодаги ҳарбий мактабга ўқитувчи қилиб тайинланади.

Ҳомид Алжайфий 1948 йилда ҳукуматга қарши чиқишларда қатнашади, шу сабабли у етти йил турмада ётиб чиқади. Алжайфий 1955 йилда турмадан озод қилингач, бир қанча вақт Худайда портининг бошлиғи бўлиб ишлайди. Сўнгра Санодаги ҳарбий мактабнинг бошлиғи лавозимини эгаллайди.

1960 йилнинг охирида Алжайфий ҳукуматга қарши чиқишларда қатнашганлиги учун қамоққа олинади, аммо у Аданга қочишга муваффақ бўлади.

1962 йилги сентябрь революциясидан кейин мудофаа министри қилиб тайинланди. Алжайфий армия генерали унвонига эга.

У, 1963 йилда Яман Араб Республикасининг Бирлашган Араб Республикасидаги элчиси қилиб тайинланган эди.

ЭРОНДА 6 МИЛЛИОН ҚЎЙ ҲАЛОК БЎЛДИ

ТЕҲРОН, 7 май (ТАСС). Кучли совуқлар ва ем-хашак етишмаганлиги натижасида Эронда 6 миллион қўй ҳалок бўлди. Тирик қолган қўйлар гўштга сўйиш учун яроқсиздир.

Эронда ҳар йили яйловларда 40 миллион қўй-эчки ва қора мол боқилади.

НКОМО ҲАЁТИ ХАВФ ОСТИДА

ПАРИЖ, 6 май. (ТАСС) Жанубий Родезиянинг ирқчи маъмурлари томонидан Мозамбик билан чегарадош узоқ районга сургун қилинган Африка халқи иттифоқи партияси—Зимбабва (ЗАПУ) раиси Жошуа Нкомонинг ҳаёти хавф остида турибди. Патрис Лумумбанинг тақдири Жошуа Нкомонинг бошига тушиши мумкин. ЗАПУнинг кеча Дор-ус-Саломда қилинган баёнотида кўрсатилишича Нкомога ҳеч ким билан, ҳатто ўз оиласи аъзолари билан учрашиш учун руҳсат берилмайди.

Франс Пресс агентлиги мухбирининг хабар беришича, ЗАПУ раисининг ўринбосари Чикерема пухта текшириш ўтказишга чақирган.

Яман Араб Республикаси янги ҳукумати қасамёд қилди

ҚОҲИРА, 6 май. (ТАСС). Яман Араб Республикасининг президенти Абдулла Ассалол кеча бош министр Хомид Алжайфий ва Яман Араб Республикасининг янги министрлар кабинетидан қасамёд қабул қилди, деб хабар беради Сано радиоси.

Редактор А. ИСМОИЛОВ.

«Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони Сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси.

Р. 05523.
ИНДЕКС 64695.
Нашр. № 1749.